

Jaarverslag 2018

Stichting Christelijk Primair
Onderwijs voor Veenendaal en
omgeving,
te Veenendaal

INHOUDSOPGAVE

Pagina:

Bestuursverslag:

Algemeen instellingsbeleid	4
Verslag toezichthoudend orgaan	23
Financieel beleid	26
Continuïteitsparagraaf	28
Treasuryverslag	33
Kengetallen	34

Jaarrekening:

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	40
Balans per 31 december 2018	47
Staat van baten en lasten 2018	48
Kasstroomoverzicht 2018	49
Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	50
Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	55
(Voorstel) bestemming van het resultaat	58
Gebeurtenissen na balansdatum	59
Verbonden partijen	60
Verantwoording subsidies	61
WNT-Verantwoording 2018	62
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	66
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	67

Overige gegevens:

Statutaire bestemming van het resultaat	69
Gegevens over de rechtspersoon	70
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	71

BESTUURSVERSLAG

Inleiding

Bijgaand treft u het jaarverslag van 2018 van de Stichting voor Christelijk Primair Onderwijs in Veenendaal en omstreken (CPOV) aan. Door middel van dit jaarverslag leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid in de periode 1 januari tot en met 31 december 2018.

Ook in 2018 hielden we de financiën onder controle en konden plannen worden gerealiseerd. Dankzij de zegen van God en de inzet van alle medewerkers hebben wij kwalitatief goed onderwijs aan onze kinderen mogen geven. Dankbaar kijken wij terug naar de zegeningen die wij in het achterliggende jaar hebben ontvangen.

1. Algemene informatie over de instelling

1.1 Doelstelling van de organisatie (missie en visie)

missie:

- **GRONDSLAG:** De stichting heeft als grondslag de Bijbel als het woord van God, bron voor het geloof en hoogste norm voor het leven en handelen. Vanuit die grondslag wil CPOV kinderen naast kennis en vaardigheden, ook waarden en normen bijbrengen zoals respect, eerlijkheid, verantwoordelijkheid en gelijkwaardigheid in een bij uitstek sociale omgeving met als doel deel te kunnen nemen aan de samenleving. CPOV stelt zich volgens artikel 3 van haar statuten ten doel: de oprichting en instandhouding van voorzieningen ten behoeve van scholen voor (primair en speciaal) protestants-christelijk onderwijs en voorzieningen van voor-, tussentijdse- en naschoolse opvang te Veenendaal en omgeving.
- **DOORGEVEN:** Het christelijk geloof, met als basis de zichtbare liefde van God voor mensen, Zijn schepping, is de leidraad en het uitgangspunt in al ons handelen. Wij geloven dat Zijn liefde voor ons duidelijk werd in de komst van Zijn Zoon Jezus naar deze wereld. Hij leefde ons voor wat liefde is en geeft ons hoop voor de toekomst. Wij geloven dat, als deze liefde doorgegeven wordt door werknemers en leerlingen van CPOV, dit zal opvallen en herkenbaar zal zijn.
- **VOORLEVEN:** Van hieruit willen wij een royale, open en ruimhartige houding voorleven. Als CPOV willen we dat elk kind weet en ervaart dat het waardevol is, geschapen door een liefhebbende God. Het is onze opdracht om kinderen te stimuleren hun talenten maximaal te ontwikkelen om zo zelfstandige burgers in de 21^e eeuw te worden.
- **STIMULEREN:** Als Christelijke stichting voor primair onderwijs stimuleren we kinderen het ware geloof in God te zoeken. God belooft in Zijn Woord dat die Hem (vroeg) zoeken Hem ook zullen vinden (1 Spreuken 8:17). Stimuleren vindt niet alleen plaats in geestelijk opzicht, maar ook in de eigen ontwikkeling van kinderen.
- **VORMEN EN ONTWIKKELEN:** Naast basisvaardigheden als rekenen, lezen en taal, willen we hen normen en waarden voorleven als respect, eerlijkheid, verantwoordelijkheid en gelijkwaardigheid. Elke school van CPOV heeft de opdracht om zijn visie daarop af te stemmen bij het opstellen en uitvoeren van het schoolplan.

visie:

- Daarbij is zij erop gericht kinderen een ononderbroken ontwikkelingsproces en leerlijn te laten doorlopen met als doel hen voor te bereiden op een plaats in de samenleving, gebaseerd op Bijbelse waarden en normen, waarin het welzijn van het kind voorop staat.
- Kinderen laten leren binnen een rijke en uitdagende Christelijke leeromgeving. Dat is de opdracht voor de scholen van CPOV. Ons streven is dat elk kind zich maximaal kan ontwikkelen. Het gaat ons **om het kind**. Dit geeft aan dat we gericht zijn op de ontwikkeling van het kind, zodat het in de samenleving van de 21ste eeuw bij het volwassen worden een plek kan innemen waarin het gelukkig is en waar talenten verder tot ontplooiing kunnen komen.

- De school is een belangrijke plek voor de ontplooiing van het kind, maar niet de enige. Kinderen leren overal en altijd. Omdat we het leren van kinderen centraal stellen, bevindt elke school zich middenin de samenleving en werken we samen met kinderopvang (kinderdagverblijf, peuterspeelzaal, voorschools, naschools), sport- en culturele organisaties, jeugdzorg, gemeente, politie, zorginstellingen, enz. Gezamenlijk werken we aan een doorgaande ontwikkelingslijn voor elk kind.
- Als schoolbestuur in het basisonderwijs en speciaal basisonderwijs zijn we verantwoordelijk voor de invulling van de opdracht om kinderen te laten leren. We werken systematisch aan het verhogen van de onderwijskwaliteit in onze scholen. We doen dat samen met schoolleiders, leraren en ouders (educatief partnerschap). Binnen CPOV bundelen we als scholen onze krachten om dit te realiseren.
- Het bestuur van CPOV ondersteunt en faciliteert zijn scholen om de maatschappelijke verwachtingen waar te maken. We helpen om verantwoordelijkheid te nemen en verantwoording af te leggen.
- We hanteren daarbij de Code Goed Bestuur van de PO Raad en zorgen ervoor dat dit binnen onze organisatie een “levend” document is en dus herkenbaar is in ons handelen. We versterken de horizontale verantwoording en bevorderen transparantie, bijvoorbeeld via Vensters PO (www.scholenopdekaart.nl).
- Scholen hebben ruimte nodig om planmatig en slagvaardig beleid te kunnen voeren, om goed primair onderwijs te bieden, passend bij hun eigen omgeving en bij de populatie van de school. Ze hebben goede faciliteiten nodig om de ambitie van hoogwaardig onderwijs waar te kunnen maken. CPOV werkt daarbij samen met andere organisaties binnen Veenendaal en omgeving, zoals andere schoolbesturen, gemeenten en Jeugdzorg.

1.2 Aanduiding van het beleid en de kernactiviteiten met de belangrijkste producten/diensten:

Stichting CPOV e.o. stelt zich volgens artikel 3 van haar statuten het volgende ten doel:

1. De oprichting en instandhouding van voorzieningen ten behoeve van scholen voor protestants-christelijk onderwijs en voorzieningen ten behoeve van voor- en naschoolse opvang te Veenendaal en omgeving.
2. Zij beoogt niet het maken van winst.
3. Zij tracht dit te verwezenlijken door het zoeken van samenwerking in alles wat tot de plaatselijke, regionale en algemene belangen van het protestants-christelijk onderwijs behoort en voorts door alle andere wettige middelen, welke tot het gestelde doel dienstig zijn.

1.3 Juridische structuur:

Sinds 1 mei 2012 hanteert CPOV de Code Goed Bestuur. CPOV e.o., Stichting Christelijk Primair Onderwijs voor Veenendaal en omgeving, zoals de statutaire naam luidt, is het bevoegd gezag van 14 scholen (BRIN-nummers) voor basisonderwijs in de gemeenten Veenendaal, Overbetuwe (woonkern Zetten) en Neder-Betuwe (woonkern Ochten). Daarnaast ressorteert onder het bestuur 1 school voor speciaal basisonderwijs (SBO).

Ultimo 2018 ressorteren de volgende scholen onder het bevoegd gezag van CPOV e.o.:

<i>naam school</i>	<i>brinnr.</i>	<i>directeur</i>	<i>plaats</i>
Het Baken I	13CG	W. Bruil	Veenendaal
Het Baken II	11WD	W. Bruil	Veenendaal
De Burcht	08YM	P. Bouw	Veenendaal
De Ceder	07RS	C. Rebergen	Veenendaal
Het Erf	13HR	H. van Gelderen*	Veenendaal
De Grondtoon	23CW	S. Baars	Veenendaal
J. v. Stolbergschool**	09WB	vacature	Veenendaal
Ds. v. Lingenschool	08BU	P. Meivogel*	Zetten
Rehoboth	05RO	A. Wieringa	Ochten
De Schakel	12WK	R. Meinster	Veenendaal
't Speel-Kwartier	30XT	B. Lindemulder	Veenendaal
School Alex en Max	23CW01	E. Smit	Veenendaal
Tamim	30JP	M. de Haan	Veenendaal
De Windroos (SBO)	16OH	M. van den Brink	Veenendaal

*) is een interim directeur

**) J. v. Stolbergschool bestaat uit respectievelijk de locaties: Juul en Sterke Arm

Het bevoegd gezag wordt gevormd door het College van Bestuur (CvB). Sinds 1 oktober 2016 is het two-tier bestuursmodel statutair vastgelegd en ingevoerd. Het bestuur van de Stichting CPOV e.o. is een eenhoofdig bestuur.

De Raad van Toezicht (RvT) bestaat uit 3 personen. In hoofdstuk 1.4 is een overzicht vermeld van de personen die deel uitmaken van de RvT en het CvB.

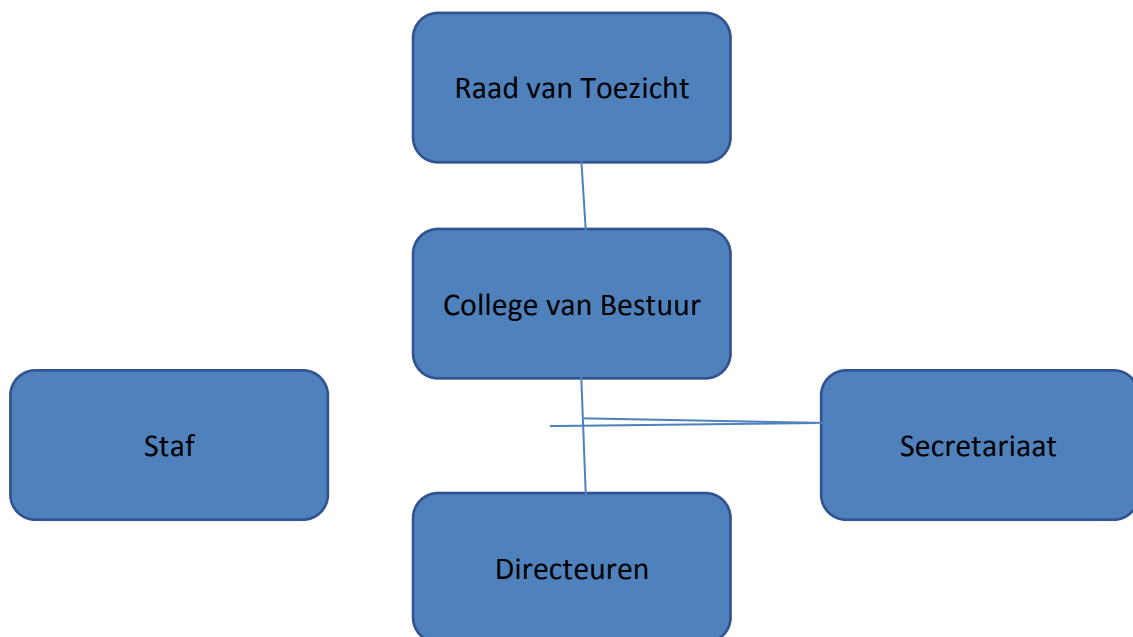
1.4 Interne organisatiestructuur:

De organisatie kent een College van Bestuur, een Directeurencontact, waarin op strategisch niveau CPOV zaken worden besproken en een stafbureau ter ondersteuning van de scholen en het College van Bestuur. De formatieomvang van het stafbureau bedraagt ultimo 2018: 8,35 fte (incl. 0,48 fte BAPO) en overige bovenschoolse taken 0,39 fte.

Overzicht van de leden van de Raad van Toezicht en College van Bestuur in 2018:

Raad van Toezicht:	Beroep:	Positie:	Aangetreden per:	Afgetreden per:
drs. E.R. van Zuidam RA	adviseur	voorzitter	16-11-2016	31-12-2018
dhr. R.G. Hidding	vastgoed adviseur	vicevoorzitter	28-09-2016	
dr. J.J. Bakker	onderwijs- pedagoog	lid	28-11-2017	
vacature				
vacature				
College van Bestuur:				
drs. J.R. van Leeuwen	onderwijskundige	voorzitter	28-09-2016	

Organogram:

Overzicht van het aantal leerlingen van de scholen over de achterliggende 5 jaren:

Naam school	01-10-2018	01-10-2017	01-10-2016	01-10-2015	01-10-2014
Rehoboth	210	230	247	260	269
Ceder	355	352	364	362	372
Ds. van Lingen	180	184	188	186	191
Burcht	342	347	361	427	473
J. v. Stolberg	103	99	96	169	198
Baken II	359	337	340	362	389
Schakel	196	194	210	214	216
Baken I	200	213	219	221	190
Het Erf	303	302	310	297	315
't Speel-Kwartier	419	406	398	382	373
Grondtoon	219	208	193	202	202
School Alex	262	281	288	257	213
Tamim	212	202	216	231	201
Totaal	3360	3355	3430	3570	3601

Naam SBO	01-10-2018	01-10-2017	01-10-2016	01-10-2015	01-10-2014
SBO De Windroos	102	90	101	120	138

Totaal CPOV	3462	3444	3535	3690	3739
--------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

1.5 Belangrijke elementen van het gevoerde beleid:

De belangrijkste zaken die in 2018 als intern beleid zijn gevoerd zijn samen te vatten in de POF structuur (Personeel, Onderwijs/Organisatie en Financiën/Facilitair).
Op hoofdlijnen zijn de volgende zaken ingevoerd/gerealiseerd:

Personeel:

- POG: op alle CPOV scholen is door de directeuren de gesprekkencyclus opgepakt met de leraren, intern begeleiders en bouwcoördinatoren (functionerings- en beoordelings-gesprekken). Door de voorzitter van het College van Bestuur is met alle directeuren een functioneringsgesprek gehouden. In juni 2018 is CPOV-breed een eerste evaluatie geweest. Dit wordt in augustus 2019 herhaald.
- Raet Verzuimmanager: alle directeuren zijn gestart met Raet Verzuimmanager. Doel: stroomlijning van de aanpak van ziekteverzuim binnen CPOV en het verlagen van het ziekteverzuimpercentage. De eerste resultaten geven een dalend ziekteverzuim aan.
- Banenafpraak: dit betreft banen voor mensen met een arbeidsbeperking en afstand tot de arbeidsmarkt. CPOV is bezig met een inhaalslag om het vereiste percentage te behalen. In 2018 waren twee banen ingericht conform deze banenafpraak.
- Functiemix: In het voorjaar van 2018 is op alle scholen een laatste ronde functiemix-gesprekken gehouden. Diverse collega's werden benoemd in een LB- of LC-schaal. Vanaf 1 augustus 2018 werd dit gewijzigd in de nieuwe L10 en L11 schalen.
- Invallersproblematiek: Ook CPOV had in 2018 te kampen met een gebrek aan invallers. De invallerspools IPPON, bureau Maandag en een eigen pool met vaste vervangers kon er niet voor zorgen dat alle invalverzoeken van de scholen konden worden gehonoreerd.

Met het onderzoeken van de mogelijkheden voor zij-instromers probeert CPOV voor 2019 extra leraren te werven.

- BHV: in 2018 heeft een stroomlijning plaatsgevonden van BHV binnen CPOV. Vanuit het stafbureau worden nu alle BHV'ers en ook de BHV-trainingen gecoördineerd.
- Professioneel Statuut: in 2018 is een start gemaakt met het Professioneel Statuut. Doel is ervoor te zorgen dat elke school op 1 augustus 2019 een Professioneel Statuut heeft, om de autonomie en zeggenschap van de teams te vergroten.
- Werkdrukgeden: in 2018 is vanuit de overheid een begin gemaakt met het bestrijden van de werkdruk in het onderwijs. De eerste gelden werden toegekend. De meeste scholen hebben gekozen om deze gelden in te zetten voor het aanstellen van extra vakdocenten bewegingsonderwijs.
- RI&E: in 2018 is op alle scholen, onder leiding van bureau Schulten, een extra check uitgevoerd op de RI&E. Plannen van aanpak werden bijgesteld en actiepunten werden versneld opgepakt.
- CPOV hanteert als beleid om de formatie passend te laten zijn de (verwachte) omvang en ontwikkelingen en een passende verhouding tussen vast en tijdelijk personeel. Dit is om toekomstgericht verplichtingen inzake ontslaguitkeringen te voorkomen. Verder hanteert CPOV het beleid om te voldoen aan de wet (verbetering) Poortwachter om instroom in de WW te voorkomen.

Onderwijs / Organisatie:

- In het kader van samenwerking is een symbiose-groep gestart tussen de C.P. van Leersum school als onderdeel van de organisatie Gewoon Speciaal en De Windroos ressorterend onder CPOV. De resultaten zijn positief. Deze samenwerking heeft een vervolg gekregen met de start van een tweede symbiose-groep. Door ruimtegebrek en inwoning van een andere CPOV school is dit even on hold gezet. Evenwel zijn ontwikkelingen in een samenwerking tussen SO/SBO/PO, vanuit de inclusieve gedachte, verder uitgewerkt en heeft een Koersplan opgeleverd. Dit geldt als uitgangspunt voor het verkennen van verdere samenwerking met 3 partners (SO/SBO/PO).
- In september 2017 is gestart met Hoogbegaafdenonderwijs op 't Speel-Kwartier (Junior Academie). De resultaten zijn naar tevredenheid. Op basis van de leerpunten van het vorige jaar is in cursusjaar 2017-2018 verder gewerkt aan de doorontwikkeling van het HB-onderwijs. Aan het eind van het cursusjaar 2018/2019 zal blijken of er behoefte is aan een tweede cohort. De uitbouw van het HB onderwijs gebeurt in nauwe samenhang met het samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei en de besturen binnen Veenendaal.
- De doorontwikkeling van de Junior Academie heeft geresulteerd in een aanbod voor een tweede cohort. Daarnaast heeft CPOV bijgedragen aan het Junior College, een voorziening voor leerlingen waarvan het nog niet wenselijk is dat zij instromen in het eerste jaar van het VO. De groep zal starten per schooljaar 2019-2020. Het huidige beleid MB/HB¹ is belegd bij een bovenschoolse commissie die ook een herijking van het aanbod in de (bovenschoolse) CPOV Plusklas vormgeeft.
- In 2018 is een integrale IKC-werkgroep in het leven geroepen. De taakstelling van deze programma-werkgroep is het aanreiken van een kaderstellend beleid voor alle IKC-projecten die op stapel staan. Eén van de taken is het onderzoeken van de vraag of het mogelijk is kinderopvang in de meest brede zin op termijn in eigen beheer te hebben. Deze ambitie wordt meegenomen in het nieuwe Koersplan 2019-2023.
- Ook met de integratie van kinderopvang in het onderwijs vice versa, bedoeld als ontwikkel- en leerlijn, is een start gemaakt. 't Speel-Kwartier is begonnen met dit proces. Naast de cultuurinterventies van het onderwijsteam met die van de kinderopvang wordt door beide teams nagedacht over het vroegtijdig determineren van de kinderen en ook het borgen van het juiste opvang- en onderwijsaanbod binnen het beoogde IKC.
- Naast de opgestarte IKC-werkgroep is naar analogie een werkgroep Dialoog opgestart. De taakstelling van deze werkgroep is nadenken over de Koers van CPOV in de komende 4 jaren. Als input is het onderzoek onder het kopje "branding" gebruikt om de sterke kanten van CPOV te borgen en de ontwikkelpunten systematisch door te ontwikkelen. Het branding-onderzoek is zoveel mogelijk kwalitatief ingezet. D.m.v. interviews en rondetafel- gesprekken is in kaart gebracht hoe de kwaliteit van CPOV zich verhoudt.

¹ MB = meerbegaafd / HB = hoogbegaafd

- In de achterliggende maanden heeft de werkgroep Dialoog een eerste aanzet gemaakt om de ambities van het Koersplan te voorzien van korte omschrijvingen en daaraan gekoppeld richtinggevende uitspraken. In 2019 zal dit proces worden afgerond.
- In het kader van samenwerkende scholen en de daarbij behorende ondersteuningsteams is een start gemaakt met uitwisselen van expertise op IB-niveau. Dit is gestart nadat een IB-platform is samengesteld. De plannen zijn ontwikkeld en vastgelegd tijdens de tweedaagse in september 2017. In 2018 heeft een goede inhoudelijke doorontwikkeling van het IB-netwerk plaatsgevonden. Er is een vaste voorzitter aangesteld die regelmatig afstemmingsoverleg heeft met het CvB en de Directeur Onderwijs en Kwaliteit (zie 3.1). Tevens is een professionaliseringsslag gemaakt binnen dit netwerk door inventarisatie van ondersteuningsbehoefte van de individuele IB-er en het gremium als geheel. Er hebben sindsdien enkele gezamenlijke professionalisering momenten plaatsgevonden en er is meer ruimte gemaakt voor expertisedeling.
- Vanaf het schooljaar 2017-2018 is er binnen de verschillende gremia (IB, DC etc.) meer de nadruk gelegd op het ontwikkelen en borgen van onderwijskwaliteit, opbrengstgericht werken en innovatie. Dit is ook een prominent onderdeel geweest van de gezamenlijke tweedaagse met directeuren, intern begeleiders en bouwcoördinatoren.

Financiën / Facilitair / Huisvesting:

- Zie voor een toelichting op de cijfers het hoofdstuk “financiële informatie omtrent de stichting CPOV eo.
- Een aantal pleinen (De Ceder, Het Erf, School Alex en Max en de Grondtoon) zijn voorzien van nieuwe speeltoestellen en ondergronden.
- De afronding van de verbouwing van het stafbureau heeft in 2018 plaatsgevonden.

1.6 Zaken met een politieke of maatschappelijke impact (overheidsprioriteiten)

- Met de intrede van de wetgeving WWZ ketenbepaling wordt de flexibiliteit van het verlengen van de arbeidscontracten gereduceerd en worden de risico's verhoogd. Immers na drie keer verlengen binnen 36 maanden is er sprake van een arbeidscontract. Vanuit het scholenveld is veel weerstand en naar verwachting zal de wetgeving hierin voor het onderwijs een kentering aanbrengen. Vanuit HRM is extra controle uitgeoefend om te voorkomen dat de stichting onnodige risico's gaat lopen (alle tijdelijke uitbreidingen worden centraal getoetst).
- In het kader van het decentraal beleid Veenendaal, waarin de IKC vorming hoog in het vaandel staat, heeft CPOV een kadergroep IKC ingesteld om vanuit de totale organisatie te bekijken in hoeverre vraaggestuurd op een optimale wijze de onderscheiden IKC's vorm en inhoud gaan krijgen. In deze doorontwikkeling is samenwerking op inhoud met behoud van de kernwaarden leidend.
- Het nieuwe toezichtarrangement van de inspectie is verschoven van decentraal naar centrale verantwoording. Tegelijkertijd wordt het bestuursbeleid proportioneel of verdiept getoetst. In de zoektocht van de inspectie ligt nog steeds het zwaartepunt op 'afvinkbaar' en 'toetsbaar'. Tegelijkertijd is onderwijs meer dan het systematisch vastleggen en verantwoorden van doelen. De dimensies 'merkbaar' en 'zichtbaar' gaan veel dieper dan het afvinken van cognitieve aspecten. Gelukkig evalueert de inspectie haar arrangement met het scholenveld.
- De gemeenten Neder-Betuwe, Overbetuwe en Veenendaal hebben beleid ontwikkeld op het gebied van het concept brede school, waarbij de doorgaande lijn in de opvang en begeleiding van kinderen vanuit een ketenbenadering wordt vormgegeven. Het onderwijs krijgt daarbij te maken met kinderopvang, peuterspeelzaalwerk, voor-, tussen- en naschoolse opvang, sociaal-cultureel werk, sport en bewegen etc. Inmiddels hebben de participerende scholen en de organisaties van de kinderopvang de handen in elkaar geslagen en dit heeft geresulteerd in een intentieverklaring onder de noemer van COZ (Corporatie Onderwijsvoorzieningen Zetten).
- Een andere aangelegenheid met een grote maatschappelijke impact is de vormgeving en inrichting van de Centra voor Jeugd en Gezin. Leraren spelen een belangrijke rol als signaleerder van problemen met kinderen en de gezinnen waarbinnen zij opgroeien. In overleg met het samenwerkingsverband is OOGO ingericht. Dit is gericht op de samenwerking tussen gemeente en onderwijs om de transitie Jeugdzorg goed in te richten.

- Een nieuw fenomeen met betrekking tot de privacywetgeving is de AVG: Algemene Verordening Gegevensbescherming. Deze verordening heeft veel impact gegeven op schoolorganisaties c.q. CPOV. Zowel op leerling- als op medewerkerniveau. Alle systemen zijn hierop gecontroleerd. Voor beeldmateriaal van kinderen wordt schriftelijk toestemming aan ouders gevraagd om beelden van kinderen te plaatsen op websites of te verwerken in documenten.

1.7 Informatie over de maatschappelijke aspecten van het ondernemen:

Goed onderwijs vraagt steeds meer sensitiviteit van de omgeving. Een belangrijk aspect is het scherpstellen van de vraagsturing van de wijk of omgeving waarin de school is gepositioneerd. CPOV is zich bewust van het feit dat duurzaam onderwijs sterk afhankelijk is van het goed luisteren naar haar omgeving. Zeker in een tijd van krimp luistert het nauw om ouders als partners te gaan betrekken in de doorontwikkeling van duurzaam en goed gekwalificeerd onderwijs. In 2018 is een begin gemaakt om alle ambities van het nieuwe Koersplan te beschrijven. Met een aantal stakeholders zoals ouders, leerlingen en medewerkers is een gesprek gevoerd om scherp te krijgen hoe onze positie was in 2018. Naast de kwaliteit van het onderwijs wordt de diversiteit van de leerlingpopulatie steeds groter en dit vraagt van de leerkrachten een toenemende handelingsbekwaamheid om hiermee om te gaan.

Aangezien het toelatingsbeleid van de kinderen open is en CPOV garant wil staan voor de ontwikkeling en vorming van elk kind, vraagt dit van de leerkrachten optimale flexibiliteit en invoelingsvermogen naar kinderen en ouders.

2. **Governance:**

2.1 Ontwikkelingen op het gebied van governance:

CPOV heeft de Governance ingericht conform de wetgeving. Gelet op de schaalgrootte van de organisatie is destijds gekozen voor het two-tier model waarin organieke en fysieke scheiding is tussen toezicht en bestuur. Vanuit beide gremia wordt nu een balans gezocht tussen het Angelsaksisch denken, dat zich sterk kenmerkt door de controle en het afvinken van kritische prestatie indicatoren binnen haar systeemdenken en het Rijnlands denken dat zich met name richt op de ontwikkeling. Ook landelijk blijkt uit de evaluaties dat de taakstelling van toezichthouders en bestuur nog een zoektocht is en vraagt om herijking.

2.2 Vermelding van de Code Goed Bestuur die wordt gehanteerd:

Zoals bij 1.3 is aangegeven volgt CPOV sinds 1 mei 2012 de Code Goed Bestuur en volgt nauwgezet de wetgeving binnen dit domein. Het bestuur heeft kennis genomen van de aanscherping van de Code Goed Bestuur. De PO Raad heeft in dit verband een notitie geschreven waarin de wettelijke ontwikkelingen staan vermeld. Eén van de aspecten in de notitie is artikel 5 waarin de scheiding van toezicht en bestuur is aangescherpt. Verder scherpt de notitie in artikel 7 aan met welk doel wij het onderwijs dienen te geven en welke bestuurlijke verantwoordelijkheid hieraan ten grondslag ligt. CPOV voldoet aan deze uitgangspunten:

Artikel 7 - Opdracht

Bevoegde gezagsorganen binnen het primair onderwijs zijn maatschappelijke instellingen met een specifieke verantwoordelijkheid. Zij verzorgen de vorming en opleiding van kinderen in de leeftijd van 4 tot circa 12 jaar en zorgen voor kwalitatief goed onderwijs. Het schoolbestuur en het intern toezichtsorgaan zijn er namens het bevoegd gezag in ieder geval verantwoordelijk voor dat:

- ieder kind het maximale rendement uit zijn of haar mogelijkheden kan halen, doordat hij of zij het best mogelijke onderwijs krijgt;
- de scholen adequate opbrengsten realiseren;
- de leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen als democratisch burger en lid van de samenleving (burgerschap);

- de leerlingen zich ervan bewust worden dat leren positief bijdraagt aan hun ontwikkeling en een 'leven lang' aan de orde zou moeten zijn;
- de medewerkers zich optimaal kunnen ontwikkelen en onder optimale omstandigheden hun bijdrage aan deze processen kunnen leveren (goed werkgeverschap);
- de beschikbare middelen op een effectieve en verantwoorde wijze in een meerjarig perspectief worden ingezet ter realisatie van deze opdracht.

2.3 Vermelding van de afwijkingen van deze code en een toelichting daarop:
Is niet van toepassing.

2.4 Wijze waarop horizontale verantwoording wordt ingevuld:
Conform artikel 11 van de Code Goed Bestuur hanteert CPOV de volgende uitgangspunten:

Artikel 11 - Horizontale dialoog

Teneinde de opdracht optimaal te realiseren, dragen het schoolbestuur en het intern toezichtsorgaan zorg voor een beleid dat voorziet in een dialoog met belanghebbenden op alle relevante niveaus van de organisatie.

In het beleid wordt in ieder geval aandacht besteed aan:

- wie ten minste als belanghebbenden van de organisatie worden beschouwd;
- de wijze waarop de belanghebbenden worden betrokken in de beleidscyclus;
- de wijze waarop informatie wordt verstrekt (en resultaten worden teruggekoppeld).

Het College van Bestuur (CvB) voorziet de Raad van Toezicht (RvT), de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) en de directeuren (DC) systematisch van informatie in de vorm van actualiteiten op de domeinen POF (Personeel, Onderwijs, Financien). Verder ontvangen alle medewerkers systematisch een nieuwsbrief waarin de ontwikkelingen en overige zaken worden gedeeld met het personeel.

De Raad van Toezicht vergadert 5 keer per jaar. Tijdens elke vergadering wordt één thema uitvoerig besproken. Daarnaast wordt 3 keer per jaar de financiën verantwoord in de bekende Q1, Q2 en Q3 rapportage.

3. Onderwijs:

3.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar:

- Het hoogbegaafdheidsonderwijs is als eerste cohort gestart in het schooljaar 2017-2018 op 't Speel-Kwartier. In het schooljaar 2018-2019 is dit gecontinueerd. Naar verwachting zal een tweede groep in het schooljaar 2019-2020 worden opgestart.
- De pilot symbiose-onderwijs van het SO (C.P. van Leersumschool) en het SBO (De Windroos) is in het schooljaar 2017-2018 gestart. De resultaten zijn positief. Door ruimtegebrek en inwoning van een andere CPOV school is dit even on hold gezet. Evenwel zijn ontwikkelingen in een samenwerking tussen SO/SBO/PO, vanuit de inclusieve gedachte, verder uitgewerkt en is een startdocument opgeleverd. Dit geldt als uitgangspunt voor het verkennen van verdere samenwerking met 3 partners (SO/SBO/PO).
- De voorbereidingen van de integratie van de kinderopvang en school zijn getroffen als opmaat naar IKC-vorming. Concreet is gewerkt aan de pilot IKC 't Speel-Kwartier en pilot KC De Grondtoon/De Schakel. Beide pilots zijn in 2018 van start gegaan. Zie 1.5
- Doorontwikkeling van het unitonderwijs waarin gepersonaliseerd onderwijs centraal staat. De afgelopen periode is vooral ingezet op een stabiele bemensing van de locaties die unitonderwijs aanbieden. Tevens is een slag gemaakt in het borgen van reeds ingezette processen, met name rond het aanbod en de onderwijsinhoud en de leerlingondersteuning. Nauw hiermee verbonden is het gepersonaliseerd leren.
- De IKC vorming van het Franse Gat vindt plaats in stuurgroepverband, in nauw overleg met de gemeente en de onderwijsorganisatie Gave. De samenwerking is gebaseerd op inhoud en gezamenlijke kernwaarden. Zie 1.5

- Het proces COZ (Corporatie Onderwijsvoorzieningen Zetten) is gestart met het ondertekenen van een intentieverklaring tussen de participanten van onderwijs en kinderopvang. Een stuurgroep en een projectgroep is ingericht en cyclisch vinden de processen nu plaats. Zie 1.5
- In 2018 heeft CPOV een Directeur Onderwijs en Kwaliteit aangesteld. Eén van de directeuren richt zich binnen deze taakstelling op ontwikkeling van bovenschools kwaliteitsbeleid, zicht op en monitoren van onderwijsopbrengsten en initiëren en stimuleren van innovatie.
- In 2018 heeft CPOV een auditteam in het leven geroepen dat werkt op basis van vastgesteld beleid rondom audits binnen CPOV. Een groep directeuren is inmiddels gecertificeerd auditor en ook zijn enkele interne audits afgenomen. Het streven is om de auditgroep in 2019 uit te breiden met enkele intern begeleiders.
- In 2018 is een BC-netwerk (bouwcoördinatoren/teamleiders/unitleiders) opgestart. Na een aanloopperiode is een professionaliseringsslag gemaakt binnen dit netwerk door inventarisatie van ondersteuningsbehoefte van de individuele BC'er en het gremium als geheel. Er hebben sindsdien enkele gezamenlijke professionaliseringsmomenten plaatsgevonden en er is meer ruimte gemaakt voor expertisedeling.
- Vanaf het schooljaar 2017-2018 is binnen de verschillende gremia (IB, DC etc.) meer de nadruk gelegd op het ontwikkelen en borgen van onderwijskwaliteit, opbrengstgericht werken en innovatie. Dit is ook een prominent onderdeel geweest van de gezamenlijke tweedaagse met directeuren, intern begeleiders en bouwcoördinatoren.
- In het jaar 2018 is veel opgepakt onder leiding van zowel het CvB als de Directeur Onderwijs en Kwaliteit op het punt van (bovenschools) kwaliteitsbeleid (waaronder Werken met Kwaliteitskaarten), de voorbereiding en het samenstellen van de Strategische Koers en de schoolplannen van de verschillende scholen.

Schoolontwikkeling:

Gerealiseerd in 2018:

- Conform planning zijn alle scholen meerdere malen bezocht door de voorzitter van het College van Bestuur. Het schoolbezoek werd afgestemd op het Bestuurlijk Toetsingskader 2018. De gesprekken stonden in het teken van de functioneringsgesprekken als onderdeel van de afgesproken gesprekkencyclus en van een eerste kennismaking tot en met het oplossen van de locatieproblemen die er speelden.
- Per 1 januari is de directeur van School Alex, Max en Tamim, in het kader van span of control, volledig gaan werken op Tamim en is de directeur van de Ds. van Lingschool gemobiliseerd naar School Alex en Max. Beide scholen kunnen hierdoor verder bouwen aan de toekomst. In 2018 heeft de Ds. van Lingschool een interim directeur gehad.
- In 2018 heeft CPOV vanuit haar bestaande directeuren een Directeur Onderwijs en Kwaliteit aangesteld. O.a. als gevolg hiervan heeft een verschuiving binnen het directeurenteam plaatsgevonden. De directeur van Het Erf is in het kader van mobiliteit gestart als directeur op de beide Bakens. Op Het Erf is de laatste maanden een interim directeur geweest.
- De vacature op de Ds. van Lingschool en Het Erf zijn per 1 januari 2019 weer ingevuld door twee nieuwe directeuren van buiten de stichting.
- Het actieplan RI&E 2017 is conform de planning uitgevoerd. In 2018 heeft een doorontwikkeling van de RI&E organisatie plaatsgevonden. De monitoring is voorlopig in handen van een extern deskundige. Op termijn wordt erover nagedacht om dit te koppelen aan een combifunctie.
- CPOV is licht gegroeid in leerlingenaantal van 3444 naar 3462. De lichte groei wordt veroorzaakt door zowel een groei van het aantal leerlingen in het SBO in het kader van Passend Onderwijs alsmede een lichte toename in het basisonderwijs. Het aantal leerlingen in het basisonderwijs laat een lichte groei van 6 leerlingen zien en bij het SBO is er sprake van een groei van 12 leerlingen.

Leerlingen met een speciaal ontwikkelingsperspectief / Passend onderwijs:

Gerealiseerd in 2018:

- Medewerkers van CPOV bouwen mee aan de opbouw van de nieuwe samenwerkingsverbanden.

- Ontwikkelingsperspectieven zijn gemeengoed binnen CPOV. Er heeft in 2018 een professionalisering plaatsgevonden van IB-ers. Deze hebben hun opgedane expertise met elkaar en de leerkrachten c.q. specialisten binnen de school gedeeld. Hierin is het SWV een belangrijke stimulerende partner geweest.
- Alle scholen hebben hun schoolondersteuningsplan gerealiseerd. De geschreven plannen worden structureel geactualiseerd.
- Binnen CPOV vindt doorlopend en binnen meerdere gremia het gesprek over toekomst-gericht/toekomstbestendig onderwijs plaats. Dit heeft onder andere geresulteerd in afspraken (in de strategische koers) die gelden als uitgangspunten voor de te schrijven schoolplannen.
- Het leerlingenaantal van SBO De Windroos is gegroeid naar 102 leerlingen. De groei van het SBO is een landelijke trend. We doen onderzoek hoe dit komt en wat dit zegt over de status van Passend Onderwijs.

3.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen:

Zoals eerder is aangegeven is de IKC-vorming in een aantal wijken gestart. CPOV wil gelet op de schaalgrootte leidend hierin zijn. Het bestuur heeft aangegeven dat voor alle processen geldt dat de IKC-vorming op basis van inhoud en kernwaarden gaat plaatsvinden. Dit geldt dus ook voor samenwerkende partners. Inmiddels vindt deze samenwerking al plaats in de vorm van satellietverbindingen. Dit proces zal verder vorm gaan krijgen in 2019.

Belangrijke aspecten in deze ontwikkelingen zijn:

- Samenwerken op basis van inhoud en kernwaarden
- Optimale integratie van kinderopvang en onderwijs (0-14)
- Concretisering van de doorlopende leerlijnen (10-14)

De samenwerking met de volgende organisaties werd in 2018 gecontinueerd:

- CorDeo als samenwerkingspartner (SO/SBO/PO)
- Gave (IKC vorming Franse Gat)
- Gewoon Speciaal (doorontwikkeling van het symbiose onderwijs)

3.3 Onderwijsprestaties:

- Vanaf 1 augustus 2017 biedt CPOV hoogwaardig en volwaardig HB (hoogbegaafdheid) onderwijs aan. Inmiddels is een tweede cohort gestart. In samenhang met het samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei wordt gekeken naar structurele financiering van het HB (hoogbegaafdheid) onderwijs vanuit het samenwerkingsverband. In 2019 zal dit worden uitgewerkt en ter besluitvorming aan de ALV van het samenwerkingsverband worden voorgelegd.
- De aansturing en innovatie van de doorontwikkeling van het onderwijs vindt plaats vanuit de PLG (professionele leergemeenschap). Deze PLG's worden op alle lagen van de organisatie gevormd en ingezet. Binnen CPOV wordt gewerkt aan een nieuwe structuur waarbinnen de PLG's een prominente plek innemen en ook meer mandaten zullen krijgen.
- Tijdens de tweedaagse van september 2017 is per school geïnventariseerd welke kwaliteit en opbrengsten zijn gehaald. Tevens zijn in het kader van samenwerkende scholen afspraken gemaakt over uitwisseling en inschakeling van expertise. In 2018 is een vervolg gegeven aan deze inventarisatie en samenwerking. Kwaliteit en opbrengsten zijn vaste onderdelen binnen gesprekken tussen directeuren, bouwcoördinatoren en intern begeleiders. Dit heeft ook tijdens de tweedaagse in 2018 (met directeuren, intern begeleiders en bouwcoördinatoren) vorm gekregen.
- Alle scholen voldoen aan de basiskwaliteit. Dit is extra bevestigd door het laatste inspectiebezoek. Onderzoek geeft aan dat er veel in de steigers staat - CPOV is sterk in beweging - en dat er voldoende onderwijskwaliteit wordt geboden op CPOV-scholen.
- Alle directeuren hebben via hun jaarplan de acht domeinen geëvalueerd en verantwoord aan het bestuur.
- Relevante zaken uit de Mid term Review zijn verwerkt in het Koersplan 2019-2023.
- Aanpassing bestuurlijk toetsingskader met evaluatie OIDS.

- Het mobiliteitsbeleid is qua tijdspad aangepast en wordt meer op basis van kwaliteit ingezet.
- Het sociaal veiligheidsplan is herzien en besproken in het directeurencontact en de GMR.
- Alle scholen van CPOV voldoen aan de basiskwaliteit. Interne processen zijn geborgd in de PDCA cyclus.
- Voor de Onderwijsinspectie zijn de resultaten van de Eindtoets Basisonderwijs (Cito = Centraal Instituut voor Toets Ontwikkeling) een indicatie om de onderwijskwaliteit te beoordelen.

Hieronder treft u de normering aan van de Onderwijsinspectie en de resultaten van de Eindtoets Basisonderwijs van de CPOV-basisscholen in 2017-2018.

Eindscore 2018:

Hieronder is een totaaloverzicht gegeven van alle eindscores. Per school is aangegeven hoe de scores zich verhouden tot het schoolgemiddelde en de inspectiescores voor 2017-2018.

Tevens is in het overzicht terug te vinden welke eindtoetsen zijn gehanteerd.

De brongegevens zijn ontleend aan 'Scholen op de kaart'.

Gelet op het feit dat verschillende toetsen worden gebruikt, is een onderliggende kwantitatieve vergelijking niet mogelijk.

Aangezien alle locaties van CPOV in 2018 voldoen aan de basiskwaliteit, kan wel een kwalitatieve conclusie worden getrokken dat alle locaties voldoen aan de inspectienorm.

Totaaloverzicht (ongecorrigeerd) eindscores:

<u>Iep Toets:</u>	15/16	16/17	17/18	Inspectienorm 17/18
Rehoboth	80,8	80,8	84,0	79,3
Het Erf		82,2	86,4	78,3
't Speel-Kwartier			82,0	79,3
<u>Cito Toets:</u>	15/16	16/17	17/18	Inspectienorm 17/18
Ds. Van Lingenschool	530,2	533,4	537,5	533,7
De Ceder	535,2	530,2		
De Burcht	536,3	536,3	536,2	534,6
J. v. Stolbergschool	526,0	527,3	529,8	526,9
Baken 2	534,9	536,5		
Baken 1	535,8	534,7		
Het Erf	533,3			
't Speel-Kwartier	538,0	537,7		
Grondtoon	538,2	541,0	540,2	535,1
School Alex en Max	529,3			
Tamim	533,0			

Route 8 Toets:	15/16	16/17	17/18	Inspectienorm 17/18
De Ceder			193,4	200,9
Baken 2			202,1	204,2
Schakel	222,3	213,0	214,0	200,9
Baken 1			214,8	203,3
School Alex en Max		203,4	205,8	201,5
Tamim		202,1	211,6	202,4
SBO De Windroos	Geen eindtoets			

Conclusie:

Alle locaties zijn apart beoordeeld en hebben een basisarrangement. De impuls vanuit de prestatiebox zorgt voor meer mogelijkheden om opbrengsten te verhogen. CPOV heeft ervoor gekozen om deze impuls gelden geheel ten goede van de scholen te laten komen. In mei van elk komend jaar verantwoorden de directeurs zich over de inzet van de prestatiebox op schoolniveau.

Uitstroom van leerlingen naar het Voortgezet Onderwijs

In tabel 'Doorstroompercentage VO 2017-2018' wordt weergegeven op welk niveau kinderen van groep 8 doorstromen naar het Voortgezet Onderwijs.

Doorstroompercentage VO 2017/2018:

School:	vso	pro	Vmbo b	Vmbo k	Vmbo-k vmbo (g) t	Vmbo gt	Vmbo (g) tl havo	havo	Havo/ vwo	Vwo
Rehoboth			3	4		7	2	10		3
De Ceder			10		8	15		11		7
Ds. v.Lingenschool				3			3	5	9	3
De Burcht			3	2		3	11	1	13	12
J. v.Stolbergschool			1	5			2	4		
Baken 2				9			7	13		2
Baken 1			2	9			8	9		4
De Schakel		2	4	4	3	5	1	5	0	
Het Erf			2	2			25	4	4	10
't Speel-Kwartier			2	5	3	7	4	13	5	8
De Grondtoon				3	1	0	1	0	11	9
School Alex			1		0	0	4	1	2	0
School Max			1	2	0	0	3	0	0	3
Tamim			2	2	1	0	3	0	9	2
De Windroos (SBO)										

3.4 Onderwijskundige en onderwijs-programmatische zaken:

- Er is een nieuw beleidsplan ontwikkeld voor het hoogbegaafdheidsonderwijs. Zie 1.5

- Het concept van het unitonderwijs is doorontwikkeld en afgestemd op alle locaties waar unitonderwijs wordt gegeven. Tevens hebben alle directeurs kennis genomen van het type onderwijs. Zie 3.1
- Veel scholen hebben een stevige ontwikkeling doorgemaakt als het gaat om 21e eeuwse vaardigheden en met name ICT. CPOV heeft hier ook in geïnvesteerd door in samenwerking met de gemeente Veenendaal een aantal e-coaches op te leiden en die te faciliteren. Zij worden de aanjagers van innovatief ICT-onderwijs binnen Veenendaal.

3.5 Informatie over de toegankelijkheid en het toelatingsbeleid:

Wanneer ouders/verzorgers hun kind willen aanmelden, worden zij uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek. Indien mogelijk is het kind hierbij aanwezig. Tijdens het gesprek komen o.a. de levensbeschouwelijke identiteit en de onderwijskundige uitgangspunten van de school aan de orde. Van de ouders/verzorgers wordt gevraagd dat zij, door middel van ondertekening van het inschrijfformulier, de grondslag en doelstelling van onze stichting respecteren.

Per aanmelding wordt bekeken of de aangemelde leerling toegelaten wordt. Deze beslissing wordt genomen door de directie. Daarbij worden de volgende afwegingen gemaakt met betrekking tot:

- Een evenwichtige balans in groepsgrootte.
- Een evenwichtige balans tussen zorg- en niet-zorg-kinderen, waarbij de aspecten sociaal-emotionele gesteldheid, taal en cognitieve achterstanden de beoordelingscriteria vormen.
- De realisatie van kwalitatief goed onderwijs zoals beschreven in het schoolwerkplan
- De mogelijkheid voor de groepsleerleraar om op verantwoorde wijze zijn/haar taak te vervullen, zoals in de taakkenmerktafel leerkracht basisonderwijs wordt aangegeven.
- De eventuele testgegevens van het kind.
- Het eventueel aanwezige onderwijskundig rapport van de leerling, wanneer deze al eerder een school bezocht heeft.

Wanneer de leerling niet wordt toegelaten, krijgen de ouders/verzorgers een schriftelijk gemotiveerde beslissing, opgesteld door de directeur van de school en ondertekend door het College van Bestuur waarbij wordt tevens aangegeven welke andere mogelijkheden de Stichting CPOV er te bieden heeft. Alle medewerkers zijn geïnformeerd over de zorgplicht die voor alle scholen geldt via de 5 jaarlijkse nieuwsbrief door de bestuurder.

3.6 t/m 3.11 Niet van toepassing

4. **Kwaliteitszorg:**

4.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. de interne en externe kwaliteitszorg:

Intern:

- Er is een Directeur Onderwijs en Kwaliteit aangesteld (zie 3.1)
- Het werken met kwartaalrapportages is gecontinueerd. Cyclisch wordt de RvT d.m.v. horizontale verantwoording geïnformeerd.
- WMK (Werken met Kwaliteit) is verder ingevoerd. Voor de leerkrachten is de systematiek onderverdeeld in start-, basis- en vakbekwaam. Voor alle domeinen zijn KPI's (kritische prestatie indicatoren) toegepast. In 2018 is besloten dat dit in 2019 naar analogie zal worden toegepast op de OOP functies. Leidend in dit proces is het herijkte functiebouwwerk. Evenwel wordt de systematiek, die is gebaseerd op CAO-afspraken, structureel en consequent uitgevoerd op de scholen.
- De invoering van de WMK cyclus voor de gesprekkencyclus, het POP en het portfolio is in 2016 geïmplementeerd. In 2017 heeft de finetuning plaats gevonden. In 2018 is een goed

beeld van de scholen ontstaan door onder andere teamfoto's die de directeuren hebben gemaakt van hun schoolteams. Evaluatie van de cyclus, met onder andere de GMR heeft in 2018 plaatsgevonden en zal in 2019 een vervolg krijgen.

- Professionalisering van het stafbureau wordt verder uitgevoerd. Ter voorbereiding van dit proces is een benchmark uitgevoerd. De bevindingen vormen de bouwstenen voor de doorontwikkeling van de kwaliteit van het stafbureau.
- Professionele leergemeenschap: de ontwikkelde werkklimaatovereenkomst is leidend voor de integrale kwaliteitszorg binnen CPOV en geldt voor alle medewerkers. Dit document komt regelmatig aan de orde tijdens besprekingen in de verschillende gremia.
- Er is binnen CPOV een auditteam gestart. Zie 3.1

Extern:

- In 2017 heeft de inspectie een integraal inspectiebezoek afgelegd. Zij heeft dit uitgevoerd vanuit het nieuwe toezichtarrangement. Alle bezochte scholen hebben in principe een voldoende gekregen. Voor één locatie gold een herstelopdracht. Met betrekking tot de bestuurlijke/bovenschoolse kwaliteitszorg was het kwaliteitszorgsysteem nog niet volledig op orde. In het commentaar op het gepubliceerde rapport heeft het bestuur hier een verklaring voor gegeven. Er was voldoende vertrouwen voor de inspectie om pas over 4 jaar terug te komen voor een bestuursgesprek.
- In 2018 is de herstelopdracht op één van scholen met goed gevolg afgelegd. Op basis van het laatste inspectiebezoek zijn scholen die op onderdelen verder 'moesten' ontwikkelen regelmatig geconsulteerd en zijn de verbeteringen gemonitord. In 2018 zijn enkele themaonderzoeken gepleegd die met goed gevolg zijn afgerond.

4.2. Verwachte toekomstige ontwikkelingen:

Zoals eerder is vermeld werkt CPOV met WMK als kwaliteitsinstrument. Voor het primaire proces geeft dit systeem een goed beeld. Voor de overige secundaire en tertiaire processen voorziet dit KWAZO instrument niet. In 2018 is WMK geïntegreerd in Parnassys, waarmee een integraal systeem beschikbaar is dat voorziet in alle processen.

4.3. Afhandeling van klachten:

In 2018 is de Klachtencommissie niet actief geweest, in die zin dat er geen klachten en/of meldingen zijn gedaan bij de commissie.

Door de externe vertrouwenspersoon zijn in 2018 een aantal gesprekken gevoerd met ouders en leerkrachten. Alle zaken die de vertrouwenspersoon zijn gepasseerd en vervolgens zijn gedeeld met het bestuur zijn opgelost.

5. Onderzoek:

5.1 Toelichting inzake de werkzaamheden op het gebied van onderzoek:

- In 2018 is in opdracht van het bestuur een onderzoek uitgevoerd betreffende IKC vorming (Bureau Kikken).

5.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderzoek:

- In het kader van de kwaliteit van het HB onderwijs monitort de universiteit Nijmegen een cohortonderzoek. Hierbij worden leerlingen gevolgd binnen PO, VO en evt. WO of HBO.

6. Internationalisering:

6.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. internationalisering:

In 2018 zijn twee referentieprojecten bezocht in Canada/Ontario met als doel het Inclusief Onderwijs te bestuderen en mee te maken in de praktijk. Respectievelijk is kennis gehaald bij het ministerie van Ontario en twee grote schoolorganisaties in Hamilton en London. Het geheel werd begeleid door professor Jacqueline Specht, hoogleraar aan de Western University Education. Vanuit CPOV is een ad random groep samengesteld die aan de studiereis heeft deelgenomen. Het rendement van de reis is meegenomen en verwerkt in het voortraject van het nieuwe Koersplan.

- 6.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen op het gebied van internationalisering:
In samenhang met de CHE en twee onderwijsorganisaties in respectievelijk Duitsland en Canada wordt in 2019 een subsidietraject aangevraagd dat zich richt op de doorontwikkeling van Passend Onderwijs naar Inclusief Onderwijs. Deze ontwikkeling wordt meegenomen in de strategische koers 2019- 2023.

7. Personeel:

7.1 Zaken met een belangrijke personele impact

- **Werkgever**
CPOV verzorgt onderwijs aan ongeveer 3.500 kinderen.
Ultimo 2018 zijn 325 personeelsleden in vaste dienst. Circa 80% van de personeelsleden verzorgt het onderwijs aan de leerling, 85% van de medewerkers is vrouw, 12,6% is onderwijsondersteunend.
De gewogen gemiddelde leeftijd (GGL) van de personeelsleden ligt op circa 39,56 jaar.
- **Ziekteverzuim 2018**
Verzuimpercentage, meldingsfrequentie & gemiddelde ziekteverzuimduur CPOV-breed

Kalenderjaar 2018

Het kalenderjaar 2018 geeft een gemiddeld verzuimpercentage weer over alle CPOV-scholen van 5,48%, de meldingsfrequentie (het gemiddeld aantal verzuimmeldingen per personeelslid) komt uit op 0,99 en de gemiddelde ziekteverzuimduur (van afgesloten ziektegevallen) ligt op 23,77 dagen.

Toelichting gemiddelde ziekteverzuimduur

I.v.m. de systeemtechnische berekeningmethode van de gemiddelde ziekteverzuimduur, waarbij alleen bij een afgesloten ziektegeval het cijfer wordt meegewogen, laten we dit cijfer verder rusten, aangezien dit een verkeerd beeld kan geven daar ziektegevallen een bepaald jaar kunnen overschrijden.

Verzuimpercentage

Wanneer we bovengenoemde vergelijking uitsplitsen per school zien we dat het verzuimpercentage in 2018 het hoogst is Bovenscholen (14,74%), gevolgd door de Windroos (9,51%) en Tamim (8,98%) en de Schakel (8,97%). Ook het percentage van de Rehobothschool ligt boven de 8%.

De laagste percentages zijn terug te vinden op School Alex en Max (1,56%), de Juliana van Stolbergsschool (1,97%) en 't Speel-Kwartier (1,99%), waarbij ook de percentages van de Grondtoon (2,02%), het Erf (2,70%) en het Baken II (2,94%) onder de 3% liggen.

Bovenstaande vergelijking leert dat er een groot verschil zit tussen de school met het hoogste- en het laagste verzuimpercentage, hetgeen enerzijds ligt in een aantal langdurig zieken, wat uiteraard het percentage sterk beïnvloedt en anderzijds aan de grootte van een team (een klein team heeft snel een hoog percentage).

Meldingsfrequentie

Wat betreft de meldingsfrequentie zijn de lijstaanvoerders hier de Windroos (1,70), 't Speel-Kwartier (1,58) en de Schakel (1,41), gevolgd door de Ds. Van Lingenschool (1,26) en Tamim (1,22).

De laagste cijfers van de meldingsfrequentie zijn terug te vinden op de Grondtoon (0,31), School Alex en Max (0,44) en het Baken I (0,50), waarbij ook het Baken II (0,66), Bovenschools (0,67), de Ceder (0,70), het Erf (0,80) en de Juliana van Stolbergschool (0,97) een lage frequentie hebben van onder de 1.

Opvallende zaken

- Bovenschools kent de grootste uitschieter qua verzuimpercentage van 14,74%, waarbij de meldingsfrequentie laag ligt op 0,67. Dit betekent dat er voornamelijk sprake is van langdurige ziekte.
- De Windroos, de Schakel, Tamim (en in iets mindere mate de Ds. Van Lingenschool en de Burcht) behoren bij beide kengetallen tot de hoogste categorie. Dit betekent dat er sprake is van relatief veel ziekte, zowel kort- als langdurend.
- Voor de Windroos en de Schakel geldt dat er sprake is van hoge meldingsfrequenties van 1,70 en 1,41. Dit betekent dat personeelsleden zich gemiddeld genomen vaker ziekmelden, waarbij in tegenstelling tot eerdere jaren bij beide scholen nu ook sprake is geweest van een stijging van het verzuimpercentage.
- School Alex en Max kent het laagste verzuimpercentage van 1,56%. Aangezien de meldingsfrequentie met 0,44 ook tot de laagsten behoort is hier sprake van erg weinig ziekte.
- Voor de Grondtoon geldt een soortgelijke situatie hetgeen overeenkomt met het jaar ervoor. Ook de Juliana van Stolbergschool, het Baken II en het Erf scoren relatief laag op beide getallen.
- 't Speel-Kwartier heeft ook een laag verzuimpercentage met 1,99%. De meldingsfrequentie is daarentegen hoogst met 1,58. Deze situatie komt ook volledig overeen met de voorgaande jaren.

Conclusie

In algemene zin kan worden geconcludeerd dat de cijfers m.b.t. het ziekteverzuim binnen CPOV over het kalenderjaar 2018 in positieve zin verschuiven richting het landelijk gemiddelde van om en nabij de 6%.

De dalende lijn heeft zich gecontinueerd ten opzichte van de afgelopen jaren (van 9% en 7,73%, naar 5,48% en van 1,31 en 1,13, naar 0,99).

Aandacht voor het verzuim blijft echter vereist. Op de planning van 2019 is opgenomen dat het ziekteverzuimprotocol herijkt wordt en zowel de directeuren als de personeelsleden hierin actief over worden geïnformeerd en daarmee goed geïnstrueerd zijn om er mee te werken!

Het is in het bijzonder goed de ontwikkelingen die zich voordoen op de Windroos, Schakel, Tamim en Ds. Van Lingenschool en de Burcht nauwlettend in de gaten te houden, aangezien beide cijfers van deze scholen hoog liggen, boven het landelijke gemiddelde.

Daarnaast is het zaak om de lijn van School Alex en Max, de Grondtoon, Juliana van Stolbergschool, Baken II en het Erf te doen laten continueren.

Al met al is het noodzaak het verzuim verder terug te dringen door hier bewust, actief en regelmatig mee bezig te zijn, zodat er op termijn overgestapt kan worden naar eigen risicodragerschap.

Kalenderjaar 2018	VP	MF
Rehoboth	8,33%	1,08
De Ceder	6,03%	0,70
Ds. Van Lingenschool	7,36%	1,26
De Burcht	7,53%	1,10
Juliana van Stolbergschool	1,97%	0,97
Het Baken II	2,94%	0,66
De Schakel	8,97%	1,41
Het Baken I	5,35%	0,50
Het Erf	2,70%	0,80
De Windroos	9,51%	1,70

De Grondtoon	2,02%	0,31
School Alex en Max	1,56%	0,44
Tamim	8,98%	1,22
't Speel-Kwartier	1,99%	1,58
Bovenschools	14,74%	0,67

- **Stabilisatie van het leerlingenaantal:**

Het aantal leerlingen is nagenoeg gelijk aan voorgaand jaar. Het aantal leerlingen in het SBO neemt iets toe (12) en het aantal leerlingen in het BAO (5) ook.

- **Tekort aan leerkrachten voor invalwerk:**

In 2018 is het tekort aan leerkrachten merkbaarder op de scholen geworden. Wat een landelijk probleem is. Dit vraagt van de scholen optimale creativiteit en investeringen om de kwaliteit van het primaire proces te waarborgen.

Naar verwachting zal dit tekort naar de toekomst alleen maar verder toenemen waardoor wij genoodzaakt zullen zijn om te zoeken naar oplossingen om te voorkomen dat klassen naar huis gestuurd worden. Hiertoe zal enerzijds gezocht worden naar samenwerking met andere besturen en anderzijds met scholingsinstituten.

8. Huisvesting:

In een samenwerking tussen schoolbesturen en de gemeente Veenendaal is een Integraal Huisvestingsplan (IHP) opgesteld. Dit is tevens de opmaat geweest voor het opstellen van beleid in de gemeente Veenendaal t.a.v. Integrale Kindcentra. In het IHP is afgesproken dat om de twee jaar een nieuw IKC wordt gerealiseerd, waarin meerdere meestal scholen participeren, met diverse andere (kind)voorzieningen. Daarnaast worden in bestaande situaties de mogelijkheden onderzocht om tot een IKC te komen. Een bijkomend doel is het terugdringen van de leegstand in de diverse schoolgebouwen en daarbij thuisnabij onderwijs te blijven bieden. Inmiddels zijn verschillende werkgroepen samengesteld voor de onderscheiden (I)KC vorming.

9. Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen:

9.1 Vermelding van de samenwerkingsverbanden waarbij de rechtspersoon of de daaronder ressorterende instellingen aangesloten zijn en van de verbonden partijen:

De basisscholen van CPOV zijn betrokken bij drie samenwerkingsverbanden. Het betreft de samenwerkingsverbanden:

- Rijn & Gelderse Vallei (PO 25-10)
- PassendWijs (PO 25-06)
- BePO (PO 25-08)

De voorzitter van het College van Bestuur van CPOV is Bestuurslid van PO 25-10, lid van de Interne Raad van Toezicht van PO 25-06 en lid Algemene Vergadering van PO 25-08.

CPOV neemt deel aan diverse netwerken in de gemeente, de regio, de provincie en op landelijk niveau. Het gemeentelijk overleg richt zich vooral op het Lokaal Onderwijs Beleid (LEA = Lokale Educatieve Agenda) dat met de drie gemeenten wordt gevoerd. Hierbij streeft CPOV naar een hechtere gemeentelijke samenwerking vanuit het oogpunt van expertise en efficiëntie. Er is in de regio een constructieve samenwerking tussen de diverse denominaties binnen de gemeenten. Ditzelfde geldt voor het Voortgezet Onderwijs. Tevens participeert CPOV actief in regionale en landelijke werkgroepen die beleidsvoorbereidend bezig zijn voor het onderwijs.

Voorbeelden zijn:

- Samenwerkingsverbanden
- PO-Raad
- Netwerk Besturenraad Bovenschools Bestuurders (Verus)
- CHE OIDS / PLG
- Marnix Academie Partners in Opleiding en Ontwikkeling

9.2 Ontwikkelingen bij of in relatie tot verbonden partijen, waaronder samenwerkingsverbanden:

- Sinds 2015 heeft CPOV een samenwerkingscontract afgesloten met de Evangelische school De Rots in Ede. Vanuit het bestuur van De Rots is op basis van voortschrijdend inzicht besloten voortijdig het contract met CPOV te ontbinden.
- In 2018 is gepoogd een definitieve oplossing te creëren voor het ontbinden van het contract. Dit is nog niet gelukt. In 2019 zal een bezoek worden gebracht aan het ministerie waarin de lastige casus wordt voorgelegd. Per 1 januari 2019 gaat de Rots fuseren met de Passie. Daarna is het bestuur van de Passie verantwoordelijk voor dit dossier. In 2018 is een contact gestart met het bestuur van de Passie door het bestuur van CPOV.

Raad van Toezicht CPOV e.o.

Jaarverslag 2018

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is de interne toezichthouder van Stichting CPOV e.o. Het intern toezichtsorgaan houdt toezicht op het functioneren van de organisatie in het algemeen en het College van Bestuur in het bijzonder. Daarnaast functioneert de interne toezichthouder als adviseur van het College van Bestuur, onder andere over de strategie van de instelling. Volgens de statuten van de stichting CPOV e.o. bestaat de Raad van Toezicht uit tenminste drie en ten hoogste vijf leden. In 2018 bestond de Raad van Toezicht uit drie leden: de heer drs. E.R. van Zuidam (voorzitter), de heer R.G. Hidding (vicevoorzitter) en de heer dr. J.J. Bakker (lid).

De Raad van Toezicht heeft een profiel opgesteld voor de leden van de Raad. In het profiel onderscheidt de RvT de volgende disciplines of domeinen:

- Personeel en Organisatie
- Onderwijs en Maatschappij
- Financiën en Beheer
- Huisvesting en Innovatie
- Identiteit en Bestuur

De Raad van Toezicht is als geheel verantwoordelijk voor het toezicht en voor de uitvoering van de overige taken van de Raad. De leden van de Raad hebben één of meer van de domeinen als specifiek aandachtsgebied, passend bij hun rol en competenties.

De RvT heeft over 2018 een onkostenvergoeding ontvangen waarbij rekening is gehouden met de fiscale grenzen uit de regeling voor vrijwilligersvergoedingen.

Met ingang van 2018 zijn de onkostenvergoedingen voor de voorzitter en leden als volgt vastgesteld:

- voorzitter: € 1.440,- per jaar (gebaseerd op een maandvergoeding van € 120,-)
- vicevoorzitter en leden: € 1.200,- per jaar (gebaseerd op een maandvergoeding van € 100,-)

Leden van de RvT in 2018

Naam	Rol	Domein	Aftredend	(Neven) Functies
Drs. E.R. van Zuidam RA	Voorzitter RvT Remuneratiecommissie	Financiën en Beheer	lid t/m 31-12-2018	Fiscaaladviseur
Dhr. R.G. Hidding	Vicevoorzitter RvT Remuneratiecommissie	Huisvesting en Innovatie	2019 (1 ^{ste} termijn)	Projectontwikkelaar
Dr. J.J. Bakker		Onderwijs en Maatschappij	2021 (1 ^{ste} termijn)	Onderwijspedagoog
vacature		Identiteit en Bestuur		

vacature		Personeel en Organisatie		
----------	--	-----------------------------	--	--

Vergaderingen

De RvT heeft in 2018 vijf keer vergaderd met het CvB. In deze vergaderingen zijn onder meer de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Kwaliteitszorg en auditsysteem CPOV
- Inspectiebezoek
- CPOV startdag 2018: thema inclusiefonderwijs
- Strategisch Meerjarenplan 2019-2023
- Bestuursverslag en jaarrekening
- Accountantsverslag
- (Meerjaren)begroting CPOV
- Begroting CPOV Facilitair
- Tussentijdse financiële rapportages
- Beleid en relatie tot klachtencommissie en vertrouwenspersoon
- (Personele) aandachtspunten en incidenten op scholen
- Huisvesting en onderhoud schoolgebouwen
- Continuïteit CPOV-scholen, ontwikkelingen in onderwijsaanbod en (lokale) politiek in het verzorgingsgebied CPOV, kansen en bedreigingen
- Ontwikkelingen m.b.t. Integrale Kindcentra
- Ontwikkelingen m.b.t. externe samenwerkingsverbanden
- Informatie m.b.t. diverse bestuurlijke overleggen
- Schoolbezoeken RvT

Schoolbezoeken en andere contactmomenten

In 2018 heeft de RvT vier scholen van de stichting bezocht. Tijdens deze bezoeken heeft de RvT in algemene zin kennis genomen van de gang van zaken op de bezochte scholen. Daarbij was ruimte om in te gaan op voor de school specifieke omstandigheden, zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling van het team of de (demografische) ontwikkelingen in het verzorgingsgebied van de school.

Het algemene beeld uit de schoolbezoeken is tijdens een vergadering van RvT ook gedeeld met het CvB. Naast de schoolbezoeken benut de RvT ook andere mogelijkheden tot (informeel) contact met de scholen en/of schooldirecteuren, CvB en GMR.

Tussen de voorzitter van de RvT en het CvB is ook tussen de vergaderingen frequent contact, waarin het CvB de voorzitter van de RvT op de hoogte houdt van ontwikkelingen. Bij gelegenheid hebben leden van de RvT buiten de vergaderingen contact met het CvB of met medewerkers van het stafbureau waar het hun specifieke aandachtsgebieden betreft.

Overleg GMR

De RvT dient ten behoeve van zijn intern toezichthoudende taak tenminste twee keer per jaar te overleggen met de GMR. In 2018 heeft dit overleg plaatsgevonden door eenmaal gezamenlijk te vergaderen. Het eenmaal is er een telefonisch overleg geweest tussen de voorzitter van de GMR en de voorzitter van de RvT.

Code Goed Bestuur

De RvT CPOV richt zich naar hetgeen bepaald is in de Code Goed Bestuur. De toepassing daarvan is onder meer uitgewerkt in het vastgestelde bestuursreglement en in de notitie Intern Toezicht van februari 2017. In het bestuursreglement zijn de taken en verantwoordelijkheden van het College van Bestuur en van de Raad van Toezicht uitgewerkt. In de notitie Intern Toezicht is onder meer opgenomen op welke wijze de informatievoorziening van het CvB aan de RvT plaatsvindt. Daarnaast zal de RvT in het in 2019 vast te stellen toezichtkader expliciteren op welke criteria het intern toezicht zich in het bijzonder richt.

Bij de evaluatie van de realisatie van het strategische meerjarenplan over het jaar 2017 geeft de RvT zich er rekenschap van dat het huidige strategische meerjarenplan door de gewijzigde omstandigheden zijn relevantie inmiddels in belangrijke mate verloren heeft en aan ingrijpende herziening toe is. De RvT heeft er met instemming kennis van genomen dat het CvB samen met directeuren en andere stakeholders werkt aan de totstandkoming van een nieuw strategisch beleidsplan "Strategische Koers Stichting CPOV e.o. 2019 – 2023". Dit plan zal onder meer een set meetbare indicatoren bevatten aan de hand waarvan de realisatie van het beleid gevolgd kan worden.

Werkgeverschap

De RvT is als werkgever verantwoordelijk voor het functioneren van het bestuur en belast met benoeming, beloning, schorsing en ontslag van de bestuurder(s). In 2018 heeft de RvT inhoud gegeven aan de formele aspecten van het werkgeverschap, met name de gesprekscyclus met het CvB en het besluiten over de bezoldiging van de bestuurder. Daarnaast is er buiten de vergaderingen regelmatig contact tussen vooral de voorzitter van de RvT en het CvB. Het functioneren van de CvB wordt tussen de leden van de RvT op regelmatige basis geëvalueerd.

Financiële toezicht 2018

Door de hierboven genoemde activiteiten heeft de Raad van Toezicht ook invulling gegeven aan het toezicht houden op de rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen. Om de rechtmatigheid extern te laten controleren en bevestigen heeft de RvT een extern accountant aangesteld.

Financiële informatie omtrent de stichting CPOV eo.

Toelichting op de balans.

De materiële vaste activa zijn met € 227k toegenomen. Dit wordt veroorzaakt door een vermindering met € 636k aan afschrijvingen en een verhoging met € 863k aan (des)investeringen. In 2018 zijn alle, niet meer in gebruik zijnde en volledig afgeschreven activa en activa met een aanschafwaarde lager dan € 250 in één keer gedesinvesteerd. De oorspronkelijke aanschafwaarde was bijna vijf miljoen. Grote investeringen waren de nieuwe touchscreens en de chromebooks. Het investeringsbedrag ligt in lijn met de begroting. De financiële vaste activa zijn gelijk gebleven. Dit is de bankgarantie.

De vorderingen zijn met € 212k toegenomen ten opzichte van het vorige verslagjaar. Dit wordt veroorzaakt door een grote nabetaling vanuit het vervangingsfonds in 2019. De vorderingen bestaan voornamelijk uit een vordering op OCW in verband met het lagere betaalritme in de eerste vijf maanden van het schooljaar.

Zoals uit de specificatie van het kasstroomoverzicht blijkt zijn de liquide middelen met € 258k afgenomen. Dit komt hoofdzakelijk door het negatieve bedrijfsresultaat, de investeringen groter waren dan de afschrijvingen en de vorderingen toenemen. Doordat de dotatie aan de voorziening grootonderhoud en personeel hoger is dan de onttrekking en de kortlopende schulden toenemen wordt dit effect gedrukt.

Het eigen vermogen is met € 302k afgenomen door de resultaatbestemming.

De personeelsvoorziening is voornamelijk toegenomen met € 53k doordat het aantal personeelsleden is toegenomen en er gespaard wordt in het kader van duurzame inzetbaarheid. De onderhoudsvoorziening is met € 360k toegenomen doordat de dotatie groter is dan de onttrekking. Meerdere onderhoudswerkzaamheden zijn doorgeschoven naar de komende jaren.

De langlopende schulden zijn met 19k afgenomen. Dit betreft de passivering van eerste inrichtingsgelden.

De kortlopende schulden zijn met € 89k toegenomen. Meer personeel leidt tot meer overlopende posten, zoals (pensioen)premies en vakantiegeld.

Analyse resultaat.

Bij de begroting van 2018 waren de baten en lasten in evenwicht. Uiteindelijk resulteert een negatief resultaat over het boekjaar 2018 van € 301.747.

Het positief resultaat over het boekjaar 2017 bedroeg € 371.979. In de navolgende paragraaf treft u een vergelijking aan en een specificatie van de belangrijkste verschillen.

Analyse realisatie huidig jaar versus realisatie voorgaand jaar en realisatie huidig jaar versus de begroting.

De begroting 2018 was in evenwicht, maar de jaarrekening geeft een negatief resultaat van € 302k. Dit is ten opzichte van de begroting in hoofdlijnen als volgt te verklaren:

- Aan baten is een bedrag van € 2.151k meer ontvangen dan begroot;
 - Van het ministerie is een bedrag van € 1.545k meer ontvangen. In 2018 is een nieuwe CAO afgesloten waarin een (forse) loonsverhoging, voor met name leerkrachten, is afgesproken. Hiervoor is (met terugwerkende kracht per 1 januari 2018) extra bekostiging gekomen. De personele bekostiging 2017-2018 is bijvoorbeeld ten opzichte van het schooljaar 2016-2017 met 5,2% verhoogd en voor het schooljaar 2018-2019 is hier weer 2,2% bovenop gekomen. Deze verhoging heeft ook effect op de prestatiebox en PAB. Naast deze bekostiging is er ook extra geld gekomen voor werkdrukverlichting (€ 225k in 2018). Daarnaast is er extra bekostiging ontvangen voor de eerste opvang vreemdelingen en asielzoekers (€ 64k) voor de Juliana van Stolbergsschool. De subsidie studieverlof (€ 37k) is wel ontvangen, maar niet begroot. Het samenwerkingsverband Rijn en Gelderse heeft extra middelen ter beschikking gesteld, zoals het HGO budget (€ 49,5k) en ERWD (€ 28k). Bij de materiële instandhouding was voor € 50k rekening gehouden met groeibekostiging, maar kwamen we niet voor in aanmerking.

- Van de overige overheidsinstanties is een bedrag van € 106k meer ontvangen met name door een e-coach subsidie van de gemeente Veenendaal (€ 75k) en vrijval eerste inrichting.
- Aan overige baten is € 500k meer ontvangen. De grootste post is het expliciet maken van alle ontvangsten op de schoolbankrekeningen voor € 290k. Daarnaast zijn er diverse bedragen ontvangen voor vergoeding salariskosten door derden (detachering), bijdragen voor Junior Academie, impulsgeld muziekonderwijs, hogere verhuuropbrengsten en vele kleine bedragen.
- Aan lasten is in totaal € 2.439k meer uitgegeven
 - Aan salarislasteren (€ 1.484k) en overige personele lasten (€ 384k) is € 1.868k meer uitgegeven. Het geld dat we extra aan personele bekostiging hebben ontvangen in 2018 in verband met de nieuwe CAO is ingezet voor de lonen. Het werkdrukgeld is grotendeels gebruikt voor personele inzet. Het bestuur heeft vooruitlopend op de werkdrukgelden van de minister ook voor de laatste 4 maanden van het schooljaar 2017-2018 een bedrag (€ 136.000 (waarvan € 100.000 voor formatie)) toegekend om de werkdruk al dat schooljaar te verminderen. Daarnaast hadden scholen nog geld over van voorgaande jaren en deze zijn grotendeels ingezet in de formatiejaren 2017-2018 en 2018-2019. De grootste posten in overige personele lasten zijn de inhuur van externen. Dit zijn zowel de interim personeelsleden, maar voornamelijk het inzetten van externe (uitzend)bureaus voor de vervanging van (zieke) leerkrachten (ruim € 300k). Daarnaast een naheffing van het vervangingsfonds (€ 85k) vanwege de bonus/malus regeling 2017, hogere nascholingskosten (€ 100k). De naheffing van het vervangingsfonds komt vanwege een hoog ziekteverzuim in 2017 en door een administratieve achterstand bij het vervangingsfonds is deze naheffing pas eind 2018 gekomen.
 - De afschrijvingen zijn € 54k lager als gevolg van later in de tijd uitgevoerde investeringen.
 - De huisvestingslasten zijn € 147k hoger dan begroot, voornamelijk door uitgaven groter onderhoud dat niet is opgenomen in het meerjarenonderhoudsplan (€ 130k), onder andere de ondergronden van schoolpleinen. Daarnaast zijn er hogere schoonmaaklasten (€ 36k) en abonnementen & contracten (€ 24k). De energielasten liggen echter € 71k lager dan begroot, door een positieve afrekeningen.
 - De overige instellingslasten waren € 475k hoger. De grootste post is het expliciet maken van alle uitgaven op de schoolbankrekeningen voor € 276k. Daarnaast is aan ICT (software) € 154k meer uitgegeven door de toename van toepassing van ICT in het onderwijs. Alle scholen zijn gaan werken in de cloud, de migratie en de licenties waren niet begroot. De bezuiniging op administratiekosten is niet gerealiseerd, doordat dat taken nog niet overgenomen konden worden van Dyade. Aan de plannen voor onderwijsprofilering en representatie is minder uitgegeven dan begroot. Op overige individuele posten zijn er geringe afwijkingen.
- Aan financiële baten en lasten is er € 13k minder ontvangen dan begroot. De huidige deposito's lopen af en op de overige liquide middelen bij Schatkistbankieren ontvangen we geen rente.

De verkregen prestatieboxmiddelen zijn als volgt besteed:

- € 403k is besteed aan de formatie
- € 229k is besteed aan professionalisering en cultuureducatie

De verkregen werkdrukmiddelen (5 maanden 2018) vanuit het rijk zijn als volgt besteed:

- € 199k is besteed aan de formatie
- € 25,5k is besteed aan overige

De inzet van de werkdrukmiddelen zijn in goede afstemming met de teams tot stand gekomen en hebben de instemming van de P-MR gekregen.

CONTINUÏTEITSPARAGRAAF: MEERJAREN-PERSPECTIEF 2018 - 2021

Stg. CPO voor Veenendaal e.o.

teldatum 1 oktober	2018	2019	2020	2021
bestuur/management/ directie	12,65	14,30	14,30	14,30
onderwijzend personeel	191,98	182,35	181,35	182,35
onderw. onderst. personeel (incl. LIO)	43,33	38,51	38,51	38,51
FTE totaal	247,96	235,16	234,16	235,16
totaal aantal leerlingen (bo/sbo/(v)so)	3.462	3.446	3.439	3.449

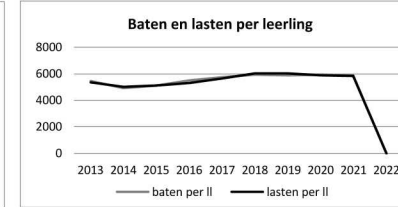
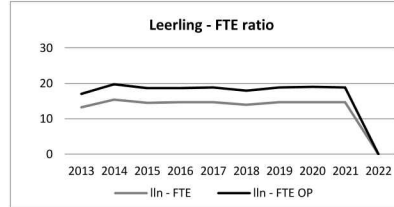
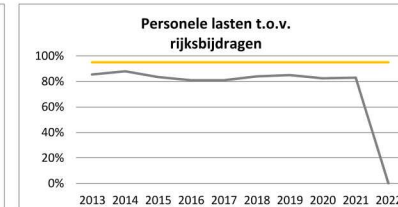
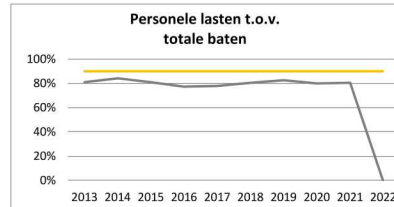
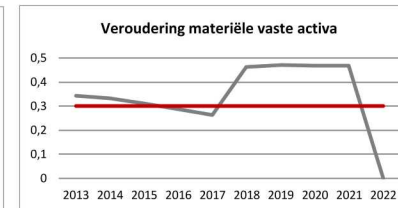
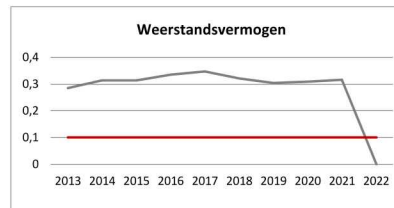
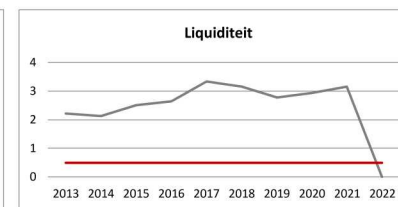
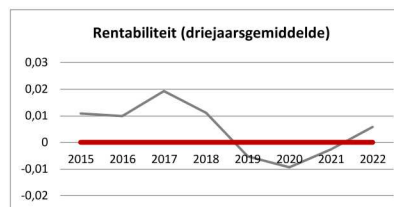
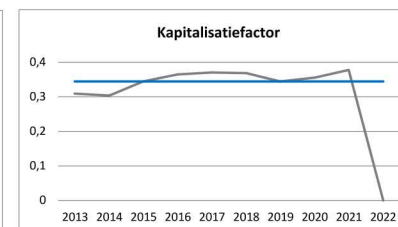
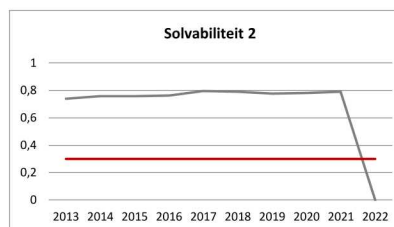
	2018	2019	2020	2021
Baten				
Rijksbijdragen	19.707.531	19.677.759	19.768.771	19.656.304
Overige overh.bijdragen en -subs.	154.543	48.500	48.500	48.500
Coll.-cursus-,les-en examengeld.	-	-	-	-
Baten werk i.o.v. derden	-	-	-	-
Overige baten	709.839	570.205	572.174	576.069
totaal baten	20.571.913	20.296.464	20.389.445	20.280.873
Lasten				
Personeelslasten	16.563.480	16.738.881	16.329.484	16.332.484
Afschrijvingen	636.235	668.817	684.788	677.116
Huisvestingslasten	1.729.570	1.502.400	1.547.400	1.547.400
Overige lasten	1.956.404	1.785.366	1.699.773	1.603.373
doorbetalingen aan schoolbesturen	-	-	-	-
totaal lasten	20.885.689	20.695.464	20.261.445	20.160.373
waarvan afschrijvingen G&T	73.029	67.000	67.000	67.000
Saldo baten en lasten	313.776-	399.000-	128.000	120.500
Financiële baten en lasten				
Financiële baten	12.029	5.000	-	-
Financiële lasten	-	500	500	5.500
Saldo financiële baten en lasten	12.029	4.500	500-	5.500-
Resultaat	301.747-	394.500-	127.500	115.000
Buitengewoon resultaat	-	-	-	-
Netto resultaat	301.747-	394.500-	127.500	115.000
<i>begroot resultaat</i>				

	2018	2019	2020	2021
Activa				
Immateriële vaste activa	-	-	-	-
Materiële vaste activa	4.049.150	4.058.083	3.973.295	3.896.179
Financiële vaste activa	1.134	1.134	1.134	1.134
Vaste activa	4.050.284	4.059.217	3.974.429	3.897.313
Voorraden	-	-	-	-
Vorderingen	1.327.084	1.327.084	1.327.084	1.327.084
Effecten	-	-	-	-
Liquide middelen	4.489.508	3.803.217	4.091.850	4.521.615
Vlottende activa	5.816.592	5.130.301	5.418.934	5.848.699
Totale Activa	9.866.876	9.189.518	9.393.363	9.746.012
waarvan gebouwen en terreinen (G&T)	896.326	823.326	750.326	677.326
cum. aanschafw. MVA	8.266.762	8.344.512	8.344.512	8.344.512
cum. aanschafw. MVA (excl. G&T)	6.810.695	6.888.445	6.888.445	6.888.445
Passiva				
Eigen vermogen	6.585.363	6.190.863	6.318.363	6.433.363
Voorzieningen	1.239.798	956.940	1.033.285	1.270.934
Langlopende schulden	192.122	192.122	192.122	192.122
Kortlopende schulden	1.849.593	1.849.593	1.849.593	1.849.593
Totale Passiva	9.866.876	9.189.518	9.393.363	9.746.012
waarvan privaat vermogen	1.396.545	1.396.545	1.396.545	1.396.545
waarvan voorziening groot onderhoud	763.685	480.827	557.172	794.821

EVALUATIE FINANCIËEL BELEID PRIMAIR ONDERWIJS

Stg. CPO voor Veenendaal e.o.

1. Vermogensbeheer					
signaal	2018	2019	2020	2021	
solvabiliteit 2	< 30%	79%	78%	78%	79%
kapitalisatiefactor	34%	37%	34%	36%	38%
kapitalisatiefactor (incl. privaat vermogen)	34%	44%	41%	42%	45%
mogelijk te hoge financiële buffer		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2. Budgetbeheer					
signaal	2018	2019	2020	2021	
rentabiliteit	< 10%	-1,5%	-1,9%	0,6%	0,6%
rentabiliteit (driejaarsgemiddelde)	< 0%	1,1%	-0,5%	-0,9%	-0,3%
verschil resultaat - begroot resultaat					
liquiditeit (current ratio)	< 0,75	3,1	2,8	2,9	3,2
netto werkkapitaal	< 0%	19,3%	16,2%	17,5%	19,7%
ontwikkeling resultaat t.o.v. vorig jaar (x1.000)		€ 674-	€ 93-	€ 522	€ 16-
ontwikkeling liquiditeit t.o.v. vorig jaar (x1.000)		€ 258-	€ 686-	€ 289	€ 427
3. Weerstandsvermogen					
signaal	2018	2019	2020	2021	
weerstandsvermogen	< 5%	32%	30%	31%	32%
weerstandsvermogen PO	< 5% - 20% >	13%	11%	12%	13%
4. Exploitatieteksten					
benchmark	2018	2019	2020	2021	
rijksbijdragen / totale baten	93,3%	95,8%	97,0%	97,0%	96,9%
overige overheidsbijdragen / totale baten	2,9%	0,8%	0,2%	0,2%	0,2%
overige baten/ totale baten	3,7%	3,5%	2,8%	2,8%	2,8%
personele lasten/totale baten (max. 90%)	80,4%	80,5%	82,5%	80,1%	80,5%
totale baten/ rijksbijdragen	107,2%	104,4%	103,1%	103,1%	103,2%
totale lasten/ rijksbijdragen	106,1%	106,0%	105,2%	102,5%	102,6%
personele lasten/ rijksbijdragen (max. 95%)	86,2%	84,0%	85,1%	82,6%	83,1%
materiële lasten/ rijksbijdragen	19,9%	21,9%	20,1%	19,9%	19,5%
huisvestingsratio (max. 10%)	7,5%	8,6%	7,6%	8,0%	8,0%
veroudering mat. vaste activa (min. 30%)	36,5%	46,3%	47,0%	46,8%	46,7%
materiële vaste activa per leerling	€ 1.023	€ 1.170	€ 1.178	€ 1.155	€ 1.130
voorziening per leerling	€ 458	€ 358	€ 278	€ 300	€ 368
baten per leerling (excl. financiële baten)		€ 5.942	€ 5.890	€ 5.929	€ 5.880
lasten per leerling (excl. financiële lasten)		€ 6.033	€ 6.006	€ 5.892	€ 5.846
index baten per leerling		109	108	108	108
index lasten per leerling		113	113	111	110
5. Personeels- en leerlingentallen					
benchmark	2018	2019	2020	2021	
percentage bestuur/ management	6,9%	5,1%	6,1%	6,1%	6,1%
percentage OP	77,0%	77,4%	77,5%	77,4%	77,5%
percentage onderwijs OOP/OBP	16,1%	17,5%	16,4%	16,4%	16,4%
leerling- FTE ratio		13,96	14,65	14,69	14,67
leerling- bestuur/management ratio		273,68	240,98	240,49	241,19
leerling- OP ratio		18,03	18,90	18,96	18,91
leerling- OOP ratio		79,90	89,48	89,30	89,56
index leerling- FTE ratio		106	111	111	111
index leerling- directie ratio		123	108	108	108
index leerling- OP ratio		105	110	111	111
index leerling- OOP ratio		101	113	113	113

blauwe lijn: bovengrens; rood: ondergrens; geel: kritieke bovengrens; grijs/zwart: uitkomst.

EVALUATIE FINANCIËLE BUFFER

Stg. CPO voor Veenendaal e.o.

AANWEZIGE - VERSUS BENODIGDE FINANCIËLE BUFFER

A. Aanwezige financiële buffer

	2017	2018	2019	2020	2021
Totaal vermogen/ totaal kapitaal	€ 9.686.005	€ 9.866.876	€ 9.189.518	€ 9.393.363	€ 9.743.011
-/- gebouwen en terreinen (G&T)	€ 959.987	€ 896.326	€ 823.326	€ 750.326	€ 677.326
-/- privaat vermogen	€ 1.394.110	€ 1.396.545	€ 1.396.545	€ 1.396.545	€ 1.396.545
-/- overig	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
totaal aanwezig vermogen/ kapitaal (gecorrigeerd)	€ 7.331.908	€ 7.574.005	€ 6.969.647	€ 7.246.492	€ 7.669.140
Minus: kapitaal voor instandhoud. mat. vaste activa (excl. gebouwen en terreinen)					
Keuze A: Vervangingswaarde MVA (excl. G&T) o.b.v. 37% van de totale baten	€ 7.320.597	€ 7.616.059	€ 7.511.542	€ 7.544.095	€ 7.503.923
Keuze B: Vervangingswaarde MVA (excl. G&T) o.b.v. eigen berekening	€ 11.210.347	€ 7.574.380	€ 7.369.272	€ 7.445.617	€ 7.683.266
Keuze voor wijze bepaling vervangingswaarde MVA (A of B)	A	A	A	A	A
Financieringsbehoefte: mogelijkheid spreiden investeringen	55%	55%	55%	55%	55%
€ 4.026.328	€ 4.188.832	€ 4.131.348	€ 4.149.252	€ 4.127.157	
Minus: kapitaal voor het doen van reguliere transacties (transactiefunctie)					
hoogte kortlopende schulden (uitgangspunt: liquiditeit = 1,0)	€ 1.760.940	€ 1.849.593	€ 1.849.593	€ 1.849.593	€ 1.849.593
aanpassing uitgangspunt liquiditeit = 1,0	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
€ 1.760.940	€ 1.849.593	€ 1.849.593	€ 1.849.593	€ 1.849.593	€ 1.849.593
Totaal aanwezige financiële buffer	€ 1.544.640	€ 1.535.580	€ 988.706	€ 1.247.647	€ 1.692.390
als percentage van totale baten	8%	7%	5%	6%	8%

B. Benodigde financiële buffer

Keuze A: benodigde bufferliquiditeit cf. Cie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen	€ 989.270	€ 1.029.197	€ 1.015.073	€ 1.019.472	€ 1.014.044
Keuze B: benodigde bufferliquiditeit o.b.v. eigen berekening	€ 977.669	€ 1.018.364	€ 1.011.208	€ 1.015.869	€ 1.010.172
Keuze voor wijze bepaling bufferfunctie (A of B)	A	A	A	A	A
Totaal benodigde financiële buffer	€ 989.270	€ 1.029.197	€ 1.015.073	€ 1.019.472	€ 1.014.044
als percentage van totale baten	5%	5%	5%	5%	5%
Verschil aanwezige - benodigde financiële buffer (A minus B)	€ 555.370	€ 506.383	€ 26.367-	€ 228.175	€ 678.346
als percentage van totale baten	3%	2%	0%	1%	3%

EVALUATIE FINANCIËLE BUFFER/ VERMOGENSPOSITIE

I. Signalering voor te hoge financiële buffer (cf. methode IvHO, 2011)

maximale financiële buffer: drie maal de signaleringswaarde van CVO	€ 2.967.809	€ 3.087.591	€ 3.045.220	€ 3.058.417	€ 3.042.131
aanwezige buffer	€ 1.544.640	€ 1.535.580	€ 988.706	€ 1.247.647	€ 1.692.390
Conclusie: te hoge financiële buffer?	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
boven de signalerings(boven)grens	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

II. Bandbreedte beoordeling financiële positie (cf. methode PwC, 2008)

minimaal totaal vermogen/ totaal kapitaal	€ 6.410.508	€ 6.686.819	€ 6.620.437	€ 6.641.113	€ 6.615.598
maximaal totaal vermogen/ totaal kapitaal	€ 10.070.806	€ 10.494.849	€ 10.376.208	€ 10.413.160	€ 10.367.559
aanwezig totaal vermogen/ totaal kapitaal (excl. privaat vermogen)	€ 7.331.908	€ 7.574.005	€ 6.969.647	€ 7.246.492	€ 7.669.140
Conclusie t.a.v. aanwezig vermogen (te krap/ binnen bandbreedte/ te ruim)	binnen bb	binnen bb	binnen bb	binnen bb	binnen bb
boven de signalerings(boven)grens	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
onder de signalerings(onder)grens	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

III. Bandbreedte beoordeling financiële positie (weerstandsvermogen)

weerstandsvermogen: signaleings(boven)grens 40%	35%	32%	30%	31%	32%
weerstandsvermogen (excl. privaat vermogen)	28%	25%	24%	24%	25%

Ontwikkeling netto resultaat	€ 371.979	€ 301.747-	€ 394.500-	€ 127.500	€ 111.999
ontwikkeling rentabiliteit	1,9%	-1,5%	-1,9%	0,6%	0,6%

Personele bezetting en leerlingenaantallen

De meerjarenbegroting 2019 en verder is gebruikt voor het opstellen van de verantwoording financiële positie CPOV. Inmiddels is al bekend geworden dat de werkdrukgeden toenemen van € 155 naar € 220 per leerling. Deze werkdrukgeden krijgen voornamelijk een personele invulling. Het leerlingenaantal lijkt de komende jaar stabiel te zijn. Wanneer de bekostiging echter verder achter gaat lopen op de werkelijke gemiddelde personele uitgaven, dan betekent dit een procentuele daling van het aantal personeelsleden. CPOV is, gezien de krapte op de arbeidsmarkt, minder terughoudend met het aanstellen van nieuw personeel in vast dienstverband. Door een eigen vervangingspool en nog een aantal tijdelijke contracten is er een flexibele schil gecreëerd. Naar de toekomst toe willen we dit uitbreiden, zodat we minder afhankelijk worden van externe (uitzend)bureaus. Dit gaat kostenbesparend werken.

Balans

Voor een toelichting op de huidige kengetallen verwijzen we naar het kopje kengetallen elders in het jaarverslag. Deze kengetallen, zoals weerstandsvermogen, solvabiliteit en liquiditeit zijn goed te noemen. Gezien de balanscijfers voor de komende jaren zijn hier geen veranderingen in te verwachten. Zie ook het Treasuryverslag over de inzetbaarheid van liquide middelen. De materiële vaste activa zijn voor het komende jaar stijgend door een extra investering in ICT, maar daarna zijn de opgegeven investeringswensen lager dan de afschrijvingslasten en daarmee daalt de MVA op de langere termijn. Sinds 1 januari 2015 is ook het buitenonderhoud voor verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. Hierdoor neemt de voorziening de komende jaren wel toe. CPOV heeft meerdere gebouwen die, qua buitenonderhoud, in de periode 2015 -2020 opgenomen zijn op de meerjarenonderhoudsplanning. In 2020 voor ruim 2 miljoen euro. Het betreft de gebouwen van 't Erf, De Windroos, Baken 1 en ds. van Lingenschool. Dit zijn net vier scholen waarbij er plannen in de (nabije) toekomst zijn voor (ver)nieuwbouw/herhuisvesting door de gemeente. Vooralsnog gaat CPOV er vanuit dat het onderhoud (grotendeels) niet uitgevoerd hoeft te worden. In de voorziening is rekening gehouden met een bedrag om de gebouwen de komende jaren in goede staat te houden.

Staat van baten en lasten

Voor 2019 is een verlies verwachting, omdat de scholen gelden inzetten die de afgelopen jaren niet zijn uitgegeven. Vanaf 2020 verwachten we weer kleine winsten. De daling in de cijfers is voor een groot deel te verklaren doordat bij de baten gering rekening wordt gehouden met te verwachten stijgingen in de bekostiging. De personele lasten zijn qua omvang van het aantal fte's begroot op basis van de afspraken die in het bestuursformatieplan 2018/2019 zijn gemaakt. Rekening houdend met een geringe daling van het aantal leerlingen. De loonkostenbegroting van Dyade is daarbij richtinggevend. Het prijsniveau is overeenkomstig de meest recente CAO PO. De onderhandelingen voor een nieuwe CAO zijn gestart. Het is onduidelijk wat de eventuele gevolgen zijn van een mogelijk nieuwe CAO akkoord. In de begroting 2019 is geen rekening gehouden met eventuele nieuwe loonafspraken. De verwachting is dat eventuele nieuwe loonafspraken leiden tot (gedeeltelijke) compensatie in de vorm van verhoging subsidiegrondslag. Het streven is de begroting op 0 te laten sluiten.

Rapportage en werking interne risicobeheersing

Het bestuur van stichting CPOV e.o. wordt van informatie voorzien door middel van een financiële rapportage. Deze rapportage wordt vier keer per jaar opgesteld door de beleidsmedewerker financiën. De resultaten worden vergeleken met de begroting en de verschillen nader verklaard. Tevens wordt vanaf het derde kwartaal een forecast van de te verwachten resultaten aan het einde van het jaar gegeven. De rapportage bestaat uit de onderdelen: formatie en exploitatie. De risico's worden periodiek meegenomen in de financiële rapportage.

Over de voortgang van processen vindt systematisch overleg plaats tussen de bestuurder en de manager HRM en de Beleidsmedewerker financiën en huisvesting. Er wordt gewerkt met een actielijst.

Met de directeurs vindt twee keer per jaar een individueel gesprek plaats over de financiële en personele stand van zaken van zijn/haar eigen school. Dit gesprek vindt plaats met bestuurder en beleidsmedewerker financiën.

Jaarlijks wordt in het najaar een begroting opgesteld in samenspraak met de directeurs. Hierin wordt een opzet gemaakt van de exploitatie en de begroting van de liquiditeit van het komende kalenderjaar. Naast dit jaarplan wordt een aantal meerjarenoverzichten opgenomen. Dit zijn: meerjaren exploitatie overzicht, meerjaren formatieplan, meerjaren investeringsplan, meerjaren liquiditeitsplan, meerjaren overzicht van het vermogen en de voorzieningen.

Het financiële beleid van stichting CPOV e.o. is erop gericht de financiële risico's te beheersen. Aangezien de financiering vanuit de overheid op lumpsum financiering is gebaseerd, lopen we een aantal risico's die niet zonder meer te beheersen zijn. Voorbeelden hiervan zijn:

- Onvoorziene krimp in leerlingenaantallen (door bijvoorbeeld komst Islamitische school)
- Financiële gevolgen van onvoorziene arbeidsconflicten
- Vervanging van leerkrachten in krappe arbeidsmarkt
- Instabiliteit in de bekostiging
- Sandwichpositie van het SBO
- Uittocht kwalitatief goede leerkrachten naar het voortgezet onderwijs
- Remmende voorsprong in IKC trajecten t.o.v. ontwikkelingen bij de gemeente. Dit zorgt in het meerjarenonderhoud voor hogere lasten.
- onvolledige indexatie van de bekostiging
- Borging kwaliteit van het personeel

We beschikken over diverse beleidsstukken waarin we hebben beschreven hoe we deze risico's kunnen beheersen die in 2019 verder worden uitgewerkt.

Het financiële beleid van stichting CPOV e.o. wordt beheerst op basis van de navolgende uitgangspunten:

- Het opstellen van meerjarenbegrotingen, risicoanalyses en meerjaren risicoanalyses.
- Beheersbare risico's afdekken met beheersmaatregelen.
- Voor niet beheersbare risico's een financiële buffer aanleggen.
- Adequate financiële beheersmatige deskundigheid.

De beoordeling van de kapitaalbehoefte en het opvangen van tegenvallers op korte of middellange termijn geschiedt op basis van respectievelijk vermogensbeheer en budgetbeheer.

Treasuryverslag

CPOV heeft in 2018 conform de ministeriële 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' een treasurystatuut vastgesteld. In het treasurystatuut wordt het treasurybeleid uiteengezet en wordt een beschrijving gegeven van de bevoegdheden in het kader van de treasuryfunctie.

Treasury heeft bij de Stichting CPOV primair als doel het beheersen van financiële risico's en secundair het reduceren van financieringskosten. De primaire doelstelling van de stichting is het werkzaam zijn op het gebied van het primair onderwijs, een en ander vastgelegd in de statuten van de stichting. Als gevolg hiervan is het financieren en beleggen ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling.

De algehele doelstelling voor de treasuryfunctie bij de stichting is dat deze de financiële continuïteit van de organisatie waarborgt.

CPOV is in 2011 een rekening-courant overeenkomst aangegaan met het Ministerie van Financiën en is gaan Schatkistbankieren.

Rekeningoverzicht:

CPOV beschikt ultimo 2018 over. Tussenhaakjes de stand ultimo 2017.

- 1 hoofdrekening rekening-courant (1)
- 33 schoolrekeningen rekening-courant (30)
- 4 schoolspaarrekening (1)
- 1 rekening bankgarantie met een gekoppelde spaarrekening (1)
- 0 doelspaarrekening (1)
- 1 depositorekeningen (2)
- 1 rekening-courant Schatkistbankieren (1)

CPOV had in 2018 geen aandelen, effecten of andere beleggingen. De 2 depositorekeningen (start december 2013) hebben een looptijd van respectievelijk 60 en 84 maanden en zijn halverwege de looptijd binnen een maand vrij opzegbaar. In 2018 liep 1 depositorekening af. CPOV heeft ook een deel private liquide middelen, maar om geen 'risico' te lopen is gekozen 1 deposito op te zeggen. In 2018 zal ook de doelspaarrekening worden opgeheven.

Het totaalplaatje voor CPOV ziet er als volgt uit:

Schatkistbankieren	€ 4.000.000	vrij besteedbare liquide middelen
Schoolbankrekeningen	€ 250.000	vrij besteedbare liquide middelen
Rabobank deposito 7 jaar	€ 250.000	rentetarief 2,7% na 3,5 jaar vrij opneembaar

Op deze manier kan CPOV aan haar korte en lange termijn betalingsverplichtingen voldoen, zijn binnen afzienbare tijd vastgelegde deposito's vrij besteedbaar te maken en zijn de financieringskosten laag. Hiermee wordt voldaan aan de doelstelling en voorwaarden uit het treasury statuut.

Het renteresultaat opgenomen in de jaarrekening van 2018 bedraagt € 12.029 (2017: € 17.752).

KENGETALLEN

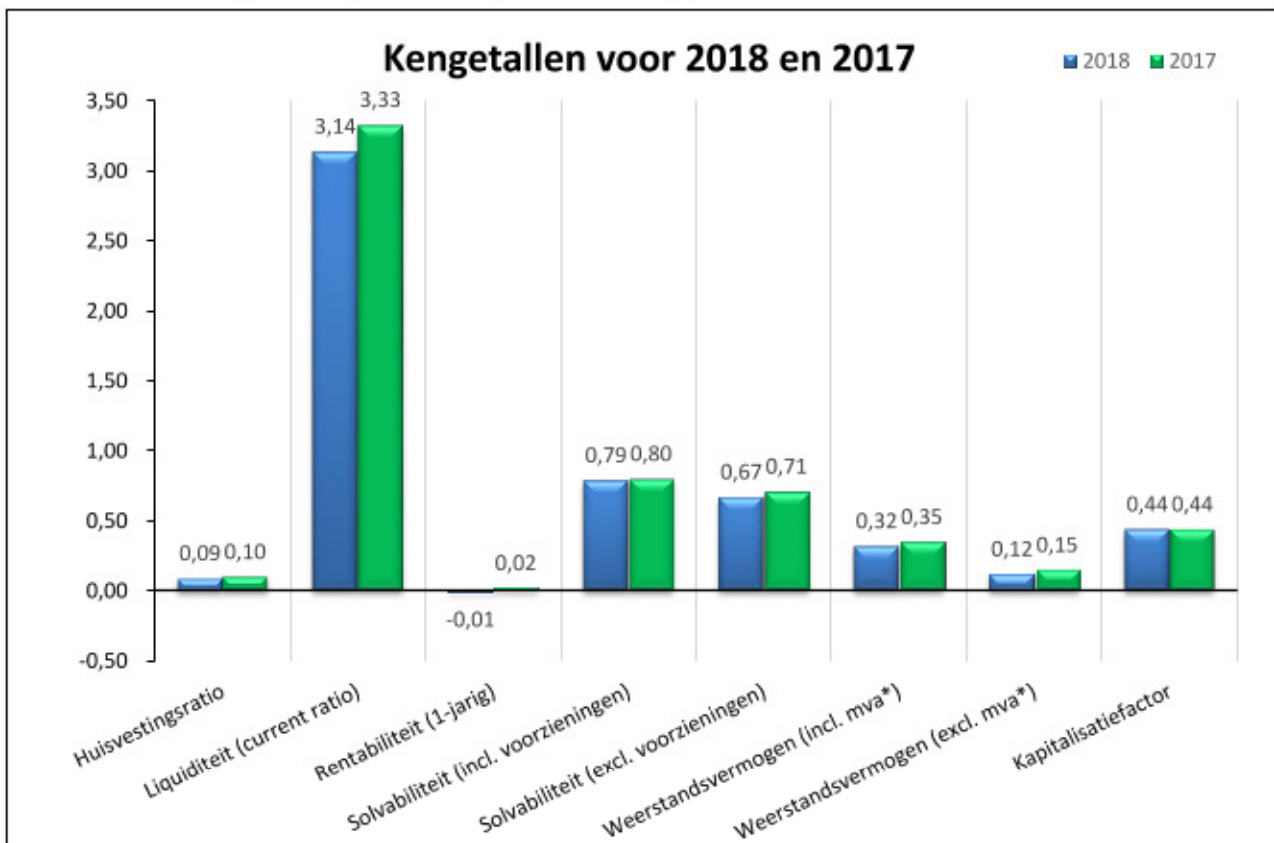
In onderstaande tabel zijn meerdere kengetallen opgenomen. Als er een signaleringswaarde is vastgesteld door de onderwijsinspectie dan staat deze vermeld. Indien bepaalde kengetallen erg afwijken ten opzichte van de signaleringswaarde, kan dit aanleiding zijn tot verder onderzoek naar een financieel risico door de onderwijsinspectie.

Een signaleringswaarde is echter geen norm voor de onderwijsinspectie.

Kengetal	2018	2017	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,09	0,10	groter dan 0,10
Liquiditeit (current ratio)	3,14	3,33	kleiner dan 0,75
Rentabiliteit (1-jarig)	-0,01	0,02	lager dan -0,10
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	0,79	0,80	kleiner dan 0,30
Solvabiliteit (excl. voorzieningen)	0,67	0,71	geen
Weerstandvermogen (incl. mva*)	0,32	0,35	kleiner dan 0,05
Weerstandvermogen (excl. mva*)	0,12	0,15	geen
Kapitalisatiefactor	0,44	0,44	geen

* mva: materiële vaste activa

Bovenstaande kengetallen zijn hieronder grafisch weergegeven.

Hierna vindt u de omschrijving en definitie per kengetal inclusief berekening.

Huisvestingsratio

Het kengetal "huisvestingsratio" geeft de verhouding weer tussen de huisvestingslasten en de totale lasten (inclusief financiële lasten).

- **Definitie:** Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen gedeeld door som van de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
- Huisvestingslasten	1.729.570		1.772.390	
- Afschrijvingen gebouwen en terreinen	73.119		72.965	
Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen		1.802.689		1.845.355
- Totale lasten	20.885.690		19.413.415	
- Financiële lasten	-		-	
Som totale lasten en financiële lasten		20.885.690		19.413.415
Kengetal:		0,09		0,10

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van groter dan 0,10.

De huisvestingsratio is voor 2018 lager dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de huisvestingsratio gedaald.

Liquiditeit (current ratio)

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

- **Definitie:** De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, kortlopende effecten, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
- Liquide middelen	4.489.508		4.747.514	
- Kortlopende effecten	-		-	
- Vorderingen	1.327.084		1.115.180	
- Voorraden	-		-	
Vlottende activa		5.816.592		5.862.694
Kortlopende schulden		1.849.594		1.760.940
Kengetal:		3,14		3,33

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,75.

De liquiditeitsratio geeft aan dat 3,14 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden, bestaande uit de posten benoemd in de toelichting op de balans onder 2.4 Kortlopende schulden.

De stichting heeft op 31 december 2018 de beschikking over € 4.489.508 aan liquide middelen en daarnaast € 1.327.084 openstaan aan nog te ontvangen bedragen.

Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 1.849.594.

De liquiditeit is voor 2018 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de liquiditeitspositie gedaald.

In bovenstaande berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen het resultaat en de totale baten.

- **Definitie:** Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
Resultaat		-301.748		371.979
- Totaal baten	20.571.913		19.767.642	
- Financiële baten	12.029		17.752	
Som totaal baten inclusief financiële baten		20.583.942		19.785.394
Kengetal 1-jarig:		-0,01		0,02

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan -0,10.

De rentabiliteit geeft aan hoeveel van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat.

De stichting heeft met de totale baten, te weten € 20.583.942, een resultaat behaald van -€ 301.748. Dit houdt in dat er naast de inzet van elke euro die ontvangen en besteed wordt er € 0,01 wordt ingeteerd op de reserves.

De rentabiliteit is voor 2018 hoger dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de rentabiliteitspositie gedaald.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

- **Definitie inclusief voorzieningen:** Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
- Eigen vermogen	6.585.362		6.887.110	
- Voorzieningen	1.239.798		827.223	
Som eigen vermogen en voorzieningen		7.825.160		7.714.333
Totaal vermogen		9.866.876		9.686.005
Kengetal:		0,79		0,80

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,30.

Deze definitie van de solvabiliteit geeft aan dat 79% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat slechts 21% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen.

De solvabiliteit is voor 2018 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is de solvabiliteitspositie gedaald.

- **Definitie exclusief voorzieningen:** Eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen.

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
Eigen vermogen		6.585.362		6.887.110
Totaal vermogen		9.866.876		9.686.005
Kengetal:		0,67		0,71

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor deze berekening van solvabiliteit.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

- Definitie inclusief materiële vaste activa: Het eigen vermogen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten)

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
Eigen vermogen		6.585.362		6.887.110
- Totaal baten	20.571.913		19.767.642	
- Financiële baten	12.029		17.752	
Som totaal baten inclusief financiële baten		20.583.942		19.785.394
Kengetal:		0,32		0,35

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,05.

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Bij toepassing en verankering van het risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning & control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandsvermogen hebben of opbouwen.

Het weerstandsvermogen is voor 2018 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2017 is het weerstandsvermogen gedaald.

- Definitie exclusief materiële vaste activa: Het eigen vermogen minus de materiële vaste activa gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
- Eigen vermogen	6.585.362		6.887.110	
- Materiële vaste activa	4.049.150		3.822.177	
Verschil eigen vermogen en materiële vaste activa		2.536.212		3.064.933
- Totaal baten	20.571.913		19.767.642	
- Financiële baten	12.029		17.752	
Som totaal baten inclusief financiële baten		20.583.942		19.785.394
Kengetal:		0,12		0,15

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor deze berekening van het weerstandsvermogen.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft een indicatie hoe rijk een schoolbestuur is; dit om te signaleren of onderwijsorganisaties misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.

- **Definitie:** De activazijde van de balans minus de materiële vaste activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

Omschrijving	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
- Balans totaal	9.866.876		9.686.005	
- Materiële vaste activa gebouwen en terreinen	896.326		959.987	
Vershil balans totaal en materiële vaste activa gebouwen en terreinen		8.970.550		8.726.018
- Totaal baten	20.571.913		19.767.642	
- Financiële baten	12.029		17.752	
Som totaal baten inclusief financiële baten		20.583.942		19.785.394
Kengetal:		0,44		0,44

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor de kapitalisatiefactor.

JAAARREKENING

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA, PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in gehele euro's. □

□
Activa en passiva, met uitzondering van het eigen vermogen, worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting. □

□
Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven.
Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	afschrijvings- termijn in maanden	afschrijvings- percentage per jaar	activerings- grens in €
Gebouwen	480	2,5	n.v.t.
Kantoormeubilair en Inventaris			
<i>Bureau's</i>	240	5,0	1.000
<i>Stoelen</i>	120	10,0	1.000
<i>Kasten</i>	240	5,0	1.000
Schoolmeubilair en Inventaris			
<i>Leerlingensets</i>	240	5,0	1.000
<i>Speeltoestellen plein</i>	240	5,0	n.v.t.
Onderwijskundige apparatuur en machines			
<i>Kopieerapparatuur</i>	lease	n.v.t.	n.v.t.
<i>Beamer</i>	60	20,0	1.000
ICT			
<i>Servers</i>	48	25,0	1.000
<i>Netwerk</i>	120	10,0	1.000
<i>Computers</i>	60	20,0	1.000
<i>Digiborden</i>	96	12,5	1.000
<i>Tablets/mobile devices</i>	36	33,3	1.000
<i>Telefooncentrale</i>	120	10,0	1.000
Leermiddelen			
<i>Methodes</i>	96	12,5	n.v.t.
<i>Spel- en sportmateriaal</i>	96	12,5	1.000
Overigen			
<i>Zonnepanelen</i>	180	6,7	n.v.t.
<i>Fietsenhok</i>	180	6,7	n.v.t.

Gebouwen

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Financiële vaste activa

Waarborgsommen / bankgarantie

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten waarborgsommen en bankgaranties; deze worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde.

Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve(s) en bestemmingsreserve(s) en/of -fonds(en). Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

Omschrijving	Doel	Beperkingen	EUR
- Reserve personeel	dekking van de	door het bestuur, alleen	46.627
- Reserve Personeels- en Arbeidsmarktbeleid	dekking van de eventuele tekorten op	door het bestuur, alleen verwerking van het resultaat	270.151
- Reserve nulmeting	dekking van de	formele beperking, ontstaan	245.457
- Algemene reserve privaat	dekking van eventuele	door het bestuur, alleen	1.396.545

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Jubileumuitkeringen

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Daarnaast wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

De voorziening duurzame inzetbaarheid wordt opgenomen tegen de contante waarde van de gespaarde uren per einddatum verslagperiode, voor personeelsleden ouder dan 57 jaar waarbij een opnameplan is overeengekomen voor een looptijd van maximaal 5 jaar. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de opnamekans.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

Langlopende schulden (vooruitontvangen investeringssubsidies)

Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde.

Onder deze post valt onder meer vooruitontvangen investeringssubsidies. Deze subsidies moeten zichtbaar in mindering gebracht worden op de materiële vaste activa of als schuld gepresenteerd worden onder vooruitontvangen investeringssubsidies.

Leasing

Operationele leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen Staat van Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door het bestuur is/ zijn bepaald.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De Stichting heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt als verplichtingenbenadering.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfonds en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen.

De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Pensioenregeling

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen. De instelling is volgens de cao PO aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2018 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2018 97,00%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfonds en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet

afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Grondslagen Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

BALANS PER 31 DECEMBER 2018

En vergelijkende cijfers 2017. - na verwerking resultaatbestemming -

		31-12-2018		31-12-2017	
		€	€	€	€
1	ACTIVA				
1.1	Vaste activa				
1.1.2	Materiële vaste activa	4.049.150		3.822.177	
1.1.3	Financiële vaste activa	1.134		1.134	
	<i>Totaal vaste activa</i>		<i>4.050.284</i>		<i>3.823.311</i>
1.2	Vlottende activa				
1.2.2	Vorderingen	1.327.084		1.115.180	
1.2.4	Liquide middelen	4.489.508		4.747.514	
	<i>Totaal vlottende activa</i>		<i>5.816.592</i>		<i>5.862.694</i>
	TOTAAL ACTIVA		<u>9.866.876</u>		<u>9.686.005</u>
2	PASSIVA				
2.1	Eigen vermogen	6.585.362		6.887.110	
2.2	Voorzieningen	1.239.798		827.223	
2.3	Langlopende schulden	192.122		210.732	
2.4	Kortlopende schulden	1.849.594		1.760.940	
	TOTAAL PASSIVA		<u>9.866.876</u>		<u>9.686.005</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018
En vergelijkende cijfers 2017

		2018		Begroet 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
3	Baten						
3.1	Rijksbijdragen OCW	19.707.531		18.162.947		18.967.408	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	154.543		48.500		77.619	
3.5	Overige baten	709.839		209.773		722.615	
	<i>Totaal baten</i>		20.571.913		18.421.220		19.767.642
4	Lasten						
4.1	Personeelslasten	16.563.481		14.695.035		15.353.435	
4.2	Afschrijvingen	634.110		690.216		620.148	
4.3	Huisvestingslasten	1.729.570		1.582.500		1.772.390	
4.4	Overige lasten	1.958.529		1.478.469		1.667.442	
	<i>Totaal lasten</i>		20.885.690		18.446.220		19.413.415
	<i>Saldo baten en lasten</i>		-313.777		-25.000		354.227
6	Financiële baten en lasten						
6.1	Financiële baten	12.029		25.000		17.752	
	<i>Saldo financiële baten en lasten</i>		12.029		25.000		17.752
	Totaal resultaat		-301.748		-		371.979

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

KASSTROOMOVERZICHT 2018
En vergelijkende cijfers 2017

Ref.	2018		2017	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering (saldo baten en lasten)		-313.777		354.227
<i>Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:</i>				
- Afschrijvingen	4.2	634.110		620.148
- Mutaties voorzieningen	2.2	412.575		103.825
Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat		1.046.685		723.973
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>				
- Vorderingen	1.2.2/-1.2.2.14	-212.246		-41.002
- Kortlopende schulden	2.4/-2.4.18	88.654		-294.271
Totaal van aanpassingen in werkkapitaal		-123.592		-335.273
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		609.316		742.927
Ontvangen interest	6.1.1/-1.2.2.14	12.371		17.352
Mutaties overige financiële vaste activa	6.1.4 / 6.2.2	-		400
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		621.687		760.679
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	1.1.2	-891.952		-410.540
Desinvesteringen in materiële vaste activa	1.1.2	28.744		-
Overige investeringen in financiële vaste activa	1.1.3	-		20.000
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-863.208		-390.540
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Nieuw opgenomen langlopende schulden	2.3	19.656		44.868
Aflossing langlopende schulden	2.3	-38.266		-33.332
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-18.610		11.536
Kasstroom uit overige balansmutaties				
Mutatie liquide middelen	1.2.4	<u>-260.131</u>		<u>381.675</u>
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:				
	2018		2017	
	€	€	€	€
Stand liquide middelen per 1-1		4.747.514		4.365.839
Mutatie boekjaar liquide middelen		<u>-258.005</u>		<u>381.675</u>
Stand liquide middelen per 31-12		<u>4.489.509</u>		<u>4.747.514</u>

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.1.2 Materiële vaste activa	1.1.2.1 Gebouwen	1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	1.1.2.4 Overige materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
	€	€	€	€
Stand per 01-01-2018				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	1.446.698	6.968.357	3.837.950	12.253.006
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	486.711	4.765.439	3.178.679	8.430.829
Materiële vaste activa per 01-01-2018	959.987	2.202.919	659.271	3.822.177
Verloop gedurende 2018				
Investerings	9.368	737.499	145.085	891.952
Desinvesteringen	-	2.326.534	2.551.662	4.878.196
Afschrijvingen	73.029	398.822	164.383	636.235
Afschrijvingen op desinvesteringen	-	2.315.154	2.534.298	4.849.451
Mutatie gedurende 2018	63.661-	327.296	36.663-	226.973
Stand per 31-12-2018				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	1.456.067	5.379.322	1.431.373	8.266.762
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	559.740	2.849.107	808.765	4.217.613
Materiële vaste activa per 31-12-2018	896.326	2.530.215	622.608	4.049.150

Onder 1.1.2.1 Gebouwen valt o.a. een aantal verbouwingen ad € 755.088 welke zijn 'gedekt' door de bestemmingsreserve verbouwing.

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.1.3	Financiële vaste activa	Boek- waarde 1-1-2018	Investe- ringen 2018	Desinves- teringen 2018	Waarde- verandering 2018	Resultaat 2018	Boek- waarde 31-12-2018
		€	€	€	€	€	€
1.1.3.8	Overige vorderingen	1.134	-	-	-	-	1.134
	Totaal Financiële vaste activa	1.134	-	-	-	-	1.134

1.1.3.8	Overige vorderingen	Boek- waarde 1-1-2018	Investe- ringen 2018	Desinves- teringen 2018	Waarde- verandering 2018	Resultaat 2018	Boek- waarde 31-12-2018
		€	€	€	€	€	€
1.1.3.8.3	Waarborgsommen	1.134	-	-	-	-	1.134
	Totaal Overige vorderingen	1.134	-	-	-	-	1.134

1.2 Vlottende activa

1.2.2	Vorderingen	31-12-2018	31-12-2017
		€	€
1.2.2.2	OCW	901.812	940.401
1.2.2.3	Gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen	19.057	30.462
1.2.2.6	Personeel	3.471	5.397
1.2.2.10	Overige vorderingen	349.915	129.544
	<i>Subtotaal vorderingen</i>	<i>1.274.255</i>	<i>1.105.804</i>
1.2.2.12	Vooruitbetaalde kosten	52.829	9.033
1.2.2.14	Te ontvangen interest	-	342
	<i>Overlopende activa</i>	<i>52.829</i>	<i>9.375</i>
	Totaal Vorderingen	1.327.084	1.115.179

Alle vorderingen genoemd onder 1.2.2 hebben een looptijd korter dan een jaar .

1.2.2.10	Overige vorderingen	31-12-2018	31-12-2017
		€	€
1.2.2.10.1	Vervangingsfonds	227.787	36.563
1.2.2.10.7	Overige vorderingen	122.128	92.981
	Totaal Overige vorderingen	349.915	129.544

1.2.4	Liquide middelen	31-12-2018	31-12-2017
		€	€
1.2.4.1	Kasmiddelen	194	194
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen	232.611	843.952
1.2.4.3	Deposito's	250.000	500.000
1.2.4.4	Rekening courant tegoed op Schatkistbankieren	4.006.704	3.403.368
	Totaal liquide middelen	4.489.509	4.747.514

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 01-01- 2018	Resultaat 2018	Overige mutaties	Stand per 31-12- 2018
	€	€	€	€
2.1.1 Eigen vermogen				
2.1.1.1 Algemene reserve	4.060.475	-188.981	-	3.871.494
Bestemmingsreserve verbouwing	818.625	-63.537		755.088
2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)	613.900	-51.665	-	562.236
2.1.1.3 Bestemmingsreserves (privaat)	1.394.110	2.435	-	1.396.545
Totaal Eigen vermogen	6.887.110	-301.748	-	6.585.363

2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)

	Stand per 01-01- 2018	Resultaat 2018	Overige mutaties	Stand per 31-12- 2018
	€	€	€	€
2.1.1.2.1 Reserve personeel	46.627	-	-	46.627
2.1.1.2.4 Reserve Personeels- en Arbeidsmarktbeleid	270.151	-	-	270.151
2.1.1.2.10 Reserve nulmeting	297.122	-51.665	-	245.457
Totaal bestemmingsreserves publiek	613.900	-51.665	-	562.235

2.1.1.3 Bestemmingsreserves (privaat)

	Stand per 01-01- 2018	Resultaat 2018	Overige mutaties	Stand per 31-12- 2018
	€	€	€	€
2.1.1.3.1 Algemene reserve privaat	1.394.110	2.435	-	1.396.545
Totaal bestemmingsreserves privaat	1.394.110	2.435	-	1.396.545

2.2 Voorzieningen

	Stand per 01-01- 2018	Dotatie 2018	Onttrek- king 2018	Vrijval 2018	Rente mutatie*	Stand per 31-12- 2018	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1 Personele voorzieningen	423.184	75.050	22.121	-	-	476.113	170.983	146.575	158.555
2.2.3 Voorzieningen voor groot	404.039	550.000	190.353	-		763.685	274.433	475.806	13.446
Totaal Voorzieningen	827.223	625.050	212.474	-	-	1.239.798	445.416	622.381	172.001

* bij netto contante waarde

2.2.1 Personele voorzieningen

	Stand per 01-01- 2018	Dotatie 2018	Onttrek- king 2018	Vrijval 2018	Rente mutatie*	Stand per 31-12- 2018	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.2 Verlofsparen en sabbatical leave	18.055	21.760	-	-	-	39.815	7.518	32.297	-
2.2.1.4 Jubileumuitkeringe n	266.629	53.290	22.121	-		297.798	24.965	114.278	158.555
2.2.1.7 Overige personele voorzieningen	138.500	-	-	-		138.500	138.500	-	-
Totaal personele voorzieningen	423.184	75.050	22.121	-	-	476.113	170.983	146.575	158.555

* bij netto contante waarde

2.2.1.2 Verlofsparen en sabbatical leave

	Stand per 01-01- 2018	Dotatie 2018	Onttrek- king 2018	Vrijval 2018	Rente mutatie*	Stand per 31-12- 2018	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.2.1 Voorziening Duurzame inzetbaarheid	18.055	21.760	-	-		39.815	7.518	32.297	-
Totaal Verlofsparen en sabbatical leave	18.055	21.760	-	-	-	39.815	7.518	32.297	-

* bij netto contante waarde

2.3 Langlopende schulden

	Stand per 01-01- 2018	Aangege- ne lening in 2018	Aflossing in 2018	Stand per 31-12- 2018	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar	Rente per- centage
	€	€	€	€	€	€	
2.3.7 Overige langlopende schulden	210.732	19.656	38.266	192.122	170.490	83.962	
Totaal Langlopende schulden	210.732	19.656	38.266	192.122	170.490	83.962	

2.3.7 Overige langlopende schulden

	Stand per 01-01- 2018	Aangege- ne lening in 2018	Aflossing in 2018	Stand per 31-12- 2018	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar	Rente per- centage
	€	€	€	€	€	€	
2.3.7.5 Vooruitontvangen investeringssubsidies	210.732	19.656	38.266	192.122	170.490	83.962	0,000%
Totaal overige langlopende schulden	210.732	19.656	38.266	192.122	170.490	83.962	

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
2.4.8 Crediteuren		245.341		213.876
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen		727.685		676.221
2.4.10 Schulden terzake van pensioenen		201.152		174.797
2.4.12 Kortlopende overige schulden		57.065		47.259
<i>Subtotaal kortlopende schulden</i>		<u>1.231.243</u>		<u>1.112.153</u>
2.4.14 Vooruit ontvangen subsidies OCW		37.511		77.604
2.4.16 Vooruit ontvangen bedragen		10.953		13.831
2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen		520.386		471.365
2.4.19 Overige overlopende passiva		49.500		85.988
<i>Overlopende passiva</i>		<u>618.350</u>		<u>648.788</u>
Totaal Kortlopende schulden		<u>1.849.593</u>		<u>1.760.941</u>

2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
2.4.9.1 Loonheffing		636.206		602.837
2.4.9.3 Premies sociale verzekeringen		91.479		73.384
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen		<u>727.685</u>		<u>676.221</u>

2.4.12 Overige kortlopende schulden

	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
2.4.12.4 Netto salarissen		8.575		4.194
2.4.12.8 Overige schulden		48.490		43.065
Totaal overige kortlopende schulden		<u>57.065</u>		<u>47.259</u>

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3	Baten				
3.1	Rijksbijdragen	2018	Begroet 2018	2017	
		€	€	€	€
3.1.1	Rijksbijdragen				
3.1.1.1	Rijksbijdrage OCW	18.091.751	16.901.003	17.425.029	
	Totaal Rijksbijdrage	18.091.751	16.901.003	17.425.029	
3.1.2	Overige subsidies				
3.1.2.1	Overige subsidies OCW	904.839	720.677	886.274	
	Totaal Rijksbijdragen	904.839	720.677	886.274	
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	710.941	541.266	656.106	
	Totaal Rijksbijdragen	19.707.531	18.162.946	18.967.409	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	2018	Begroet 2018	2017	
		€	€	€	€
3.2.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden				
3.2.2.2	Overige gemeentelijke en Gemeenschappelijke Regelingen - bijdragen en -subsidies	154.543	48.500	77.619	
	Totaal Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	154.543	48.500	77.619	
	Totaal overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	154.543	48.500	77.619	
3.5	Overige baten	2018	Begroet 2018	2017	
		€	€	€	€
3.5.1	Verhuur	121.209	91.800	80.212	
3.5.2	Detachering personeel	79.016	-	-	
3.5.5	Ouderbijdragen	290.044	25.000	304.915	
3.5.10	Overige	219.571	92.973	337.489	
	Totaal overige baten	709.840	209.773	722.616	

4 Lasten

4.1	Personeelslasten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten						
4.1.1.1	Lonen en salarissen	12.065.163		14.666.609		11.481.444	
4.1.1.2	Sociale lasten	1.699.459		-		1.594.260	
4.1.1.3	Premies Participatiefonds	533.287		-		380.428	
4.1.1.4	Premies Vervangingsfonds	599.112		-		488.075	
4.1.1.5	Pensioenpremies	1.575.751		-		1.541.842	
	Totaal lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		16.472.772		14.666.609		15.486.049
4.1.2	Overige personele lasten						
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	75.050		-		182.752	
4.1.2.3	Overige	846.097		536.628		634.442	
	Totaal overige personele lasten		921.147		536.628		817.194
4.1.3	Ontvangen uitkeringen personeel						
4.1.3.2	Uitkeringen van het Vervangingsfonds	626.106		333.202		756.925	
4.1.3.3	Overige uitkeringen personeel	204.331		175.000		192.882	
	Af: Ontvangen uitkeringen personeel		830.437		508.202		949.807
	Totaal personele lasten		16.563.482		14.695.035		15.353.436

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 361 in 2018 (2017: 363). Hieronder is de onderverdeling te vinden van het gemiddeld aantal werknemers.

	2018	2017
Bestuur / Management	13	16
Personeel primair proces	278	295
Ondersteunend personeel	70	52
Totaal gemiddeld aantal werknemers	<u>361</u>	<u>363</u>

4.2	Afschrijvingen	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.2.2	Afschrijvingen op materiële vaste activa		634.110		690.216		620.148
	Totaal afschrijvingen		634.110		690.216		620.148

4.3	Huisvestingslasten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.3.1	Huur		92.191		100.000		95.279
4.3.3	Onderhoudslasten (klein onderhoud)		149.100		96.750		134.768
4.3.4	Energie en water		215.090		286.300		283.474
4.3.5	Schoonmaakkosten		436.759		400.700		414.048
4.3.6	Belastingen en heffingen		38.897		39.300		39.212
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening		550.000		550.000		650.000
4.3.8	Overige		247.532		109.450		155.609
	Totaal huisvestingslasten		1.729.569		1.582.500		1.772.390

4.4	Overige lasten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1	Administratie en beheerlasten		272.771		170.600		290.222
4.4.2	Inventaris en apparatuur		31.385		22.800		24.251
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen		748.647		562.006		532.211
4.4.5	Overige		905.726		723.063		820.759
	Totaal overige lasten		1.958.529		1.478.469		1.667.443

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountants honoraria (reeds onderdeel van 4.4.1) ten laste van het resultaat gebracht:

		2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1.1.1	Controle van de jaarrekening		13.464		10.000		10.019
4.4.1.1.2	Andere controlewerkzaamheden		-		-		-
4.4.1.1.3	Fiscale advisering		-		-		-
4.4.1.1.4	Andere niet-controlediensten		-		-		-
			13.464		10.000		10.019

Alle hierboven opgesomde werkzaamheden zijn verricht door hetzelfde accountantskantoor in het huidige en/of vorig boekjaar.

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle zijn inclusief bekostiging en omzetbelasting.

Bovenstaande accountants honoraria zijn verwerkt op basis van het facturenstelsel.

6 Financiële baten en lasten

6.1	Financiële baten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
6.1.1	Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		12.029		25.000		17.352
6.1.4	Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten		-		-		400
	Totaal financiële baten		12.029		25.000		17.752

Nettoresultaat		-301.747		-		371.979	
-----------------------	--	-----------------	--	----------	--	----------------	--

(VOORSTEL) BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

		Resultaat 2018	
		€	€
2.1.1	Algemene reserve (publiek)		-252.518
2.1.2	<u>Bestemmingsreserves (publiek)</u>		
2.1.2.10	Reserve nulmeting	-51.665	
	Totaal bestemmingsreserves publiek		-51.665
2.1.3	<u>Bestemmingsreserves (privaat)</u>		
2.1.3.1	Algemene reserve privaat	2.435	
	Totaal bestemmingsreserves privaat		2.435
	Totaal resultaat		-301.748

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier dienen te worden toegelicht.

VERBONDEN PARTIJEN

De verbonden partijen die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm 2018	Statutaire zetel	Code activi- teiten
Samenwerkingsverband Rijn & Geldese Vallei (PO2510)	Vereniging	Ede	4
Coöperatie Betuws Primair Passend Onderwijs U.A. (PO2508)	Coöperatie	Culemborg	4
Stichting SWV PassendWijs (PO2506)	Stichting	Arnhem	4
C.P.O.V. Facilitair BV	Besloten vennootschap	Veenendaal	4

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

VERANTWOORDING SUBSIDIES

De subsidies die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EZ regelingen betrekking hebbend op de EZ subsidies)

G1-A Beknopt gespecificeerd

Omschrijving	Toewijzing		Prestatie
	Kenmerk	Datum	afgerond?
Lerarenbeurs voor scholing 2018			
Het Erf	928588	28-08-2018	Nee
Het Baken II	928669	28-08-2018	Nee
't Speelkwartier	928879	28-08-2018	Nee
De Grondtoon	928989	28-08-2018	Nee
Lerarenbeurs voor scholing 2017			
De Ceder	852199	29-08-2017	Ja
De Burcht	852778	29-08-2017	Ja
Het Erf	852815	29-08-2017	Ja
De Grondtoon	853627	29-08-2017	Ja

WNT-VERANTWOORDING 2018

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Indeling en bezoldigingsklasse

De indeling van de rechtspersonen of instellingen over de bezoldigingsklassen gebeurt op basis van drie generieke instellingscriteria te weten:

- (a) de gemiddelde totale baten per kalenderjaar
- (b) het gemiddelde aantal leerlingen, deelnemers of studenten, en
- (c) het gewogen aantal onderwijssoorten of -sectoren.

Deze instellingscriteria bieden een weergave van de zwaarte van de functie van de topfunctionaris gebaseerd op functiewaarderingsverhoudingen. Gezamenlijk geven de criteria een indicatie van de complexiteit van de betreffende bestuursfunctie.

Voor ieder criterium wordt een schaal gehanteerd. Uit de score op die schaal volgt een aantal complexiteitspunten. Het totaal van deze complexiteitspunten bepaalt in welke bezoldigingsklasse de rechtspersoon of instelling valt en welk bezoldigingsmaximum daarmee van toepassing is op de topfunctionaris(sen). Voor de bepaling van de complexiteitspunten verwijzen wij naar de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren.

Complexiteitspunten

Aantal complexiteitspunten per instellingscriteria:	2018
Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	3
Gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	2
Totaal aantal complexiteitspunten	9
Bezoldigingsklasse	D
Bezoldigingsmaximum	€ 146.000

Afwijkende bezoldiging

Er is geen afwijkende bezoldiging van toepassing voor het verslagjaar 2018.

WNT-VERANTWOORDING 2018

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500 of minder

De volgende leidinggevende topfunctionarissen en toezichthoudende topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500 of minder zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Topfunctionaris			
Aanhef	De heer	De heer	De heer
Voorletters	E.R.	R.G.	J.J.
Tussenvoegsel	van		
Achternaam	Zuidam	Hidding	Bakker
Functie(s)	Voorzitter RvT	Vice-voorzitter RvT	Lid RvT
Leidinggevend topfunctionaris bij andere WNT-instelling	Nee	Nee	Nee
Is werkzaam in dienstbetrekking als topfunctionaris (geen toezichthouder) bij de volgende andere WNT plichtige instelling(en)	Nee	Nee	Nee

Toelichting

Bij deze leidinggevende topfunctionaris(sen) is er geen overschrijding van het bezoldigingsmaximum na cumulatie van alle bezoldigingen bij deze en andere WNT-instellingen.

WNT-VERANTWOORDING 2018

Leidinggevend topfunctionaris met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling

De volgende leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Leidinggevende topfunctionaris	
Dienstbetrekking	Ja
Aanhef	De heer
Voorletters	J.R.
Tussenvoegsel	van
Achternaam	Leeuwen

Functievervulling in verslagjaar (2018)

Functie(s)	college van bestuur
Aanvang functie	01-01
Afloop functie	31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000
Leidinggevend topfunctionaris bij andere WNT-instelling	Nee
Is werkzaam in dienstbetrekking als topfunctionaris (geen toezichthouder) bij de volgende andere WNT plichtige instelling(en)	Nee

Bezoldiging in verslagjaar (2018)

Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	105.088
Beloningen betaalbaar op termijn	16.786
Subtotaal bezoldiging	121.874
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-
Totale bezoldiging	121.874
Afwijkend maximum vanwege toegekende uitzondering	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	146.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

Gegevens in vorig verslagjaar (2017)

Dienstbetrekking	Ja
Functie(s)	college van bestuur
Aanvang functie	01-01
Afloop functie	31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	98.428
Beloningen betaalbaar op termijn	15.914
Totale bezoldiging	114.342
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	141.000

Toelichting

Bovenstaande leidinggevende topfunctionaris(sen) heeft (hebben) geen uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2018 ontvangen.

Bij deze leidinggevende topfunctionaris(sen) is er geen overschrijding van het bezoldigingsmaximum na cumulatie van alle bezoldigingen bij deze en andere WNT-instellingen.

Leidinggevend topfunctionaris zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievervulling

Niet van toepassing, er zijn geen leidinggevend topfunctionarissen zonder dienstbetrekking maand 1- 12 van de functievervulling.

Toezichthoudend topfunctionaris

Niet van toepassing, er zijn geen toezichthoudend topfunctionarissen

Niet-topfunctionarissen boven de norm

Niet van toepassing, er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Rechten

De volgende niet uit balans blijken rechten worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Omschrijving	Periode van t/m	Loop- tijd Mndn	Bedrag per maand €	Bedrag verslag- jaar €	Bedrag < 1 jaar €	Bedrag 1 - 5 jaar €	Bedrag > 5 jaar €	Bedrag totaal €
1	Totaal verhuurcontracten	Jaarcontracten die eindigen in 2019	10-15	9.116	67.496	73.942	-	-	73.942

Verplichtingen

De volgende niet uit balans blijken verplichtingen worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Omschrijving	Periode van t/m	Loop- tijd Mndn	Bedrag per maand €	Bedrag verslag- jaar €	Bedrag < 1 jaar €	Bedrag 1 - 5 jaar €	Bedrag > 5 jaar €	Bedrag totaal €
1	Autolease Midden Nederland	21-6-2018 20-6-2023	60	1.000	6.000	12.000	42.000	-	54.000
2	Canon Nederland	1-10-2016 1-10-2021	60	1.030	12.360	12.360	21.630	-	33.990
3	FiscFree	1-4-2018 31-3-2019	12	83	746	249	-	-	249
4	Diepeveen Makelaars	1-6-2018 31-3-2019	10	466	3.262	1.398	-	-	1.398
5	Gemeente Veenendaal	1-1-2019 31-7-2019	7	-	671	4.696	-	-	4.696
6	Hutten Makelaardij O.G.	1-2-2019 31-1-2024	60	900	-	9.900	43.200	900	54.000

ONDERTEKENING DOOR BESTUURDERS EN TOEZICHTHOUDERS

Veenendaal,

Stichting Christelijk Primair Onderwijs voor Veenendaal en omgeving

Samenstelling bestuur

J.R. van Leeuwen
Voorzitter

Raad van Toezicht

R.G. Hidding
Vice-voorzitter

Overige leden

J.J. Bakker

Stichting Christelijk Primair Onderwijs voor Veenendaal en omgeving

Statutaire adres	Landjuweel 16-5	3905 PG	VEENENDAAL
Adres feitelijke activiteiten			
Stafbureau	Landjuweel 16-5	3905 PG	VEENENDAAL
Rehoboth	Plataanstraat 12	4051 GS	OCHTEN
De Ceder	Larikslaan 1A	3904 LA	VEENENDAAL
Ds. Van Lingenschool	Kerkstraat 9	6671 AN	ZETTEN
De Burcht	Margaretha Turnorlaan 5	3903 WK	VEENENDAAL
Juliana van Stolberg	De Sterke Arm 2A	3901 ER	VEENENDAAL
Juul	G. Terborchstraat 21	3904 TE	VEENENDAAL
Het Baken II	De Reede 71	3904 NT	VEENENDAAL
De Schakel	Langelaar 24	3905 WK	VEENENDAAL
Het Baken I	't Kofschip 2-2A	3904 RS	VEENENDAAL
Het Erf	Ronde Erf 2-4	3902 CZ	VEENENDAAL
Het Speelkwartier	Ruiterijweg 1	3902 JA	VEENENDAAL
De Windroos	Zuiderkruis 740	3902 XX	VEENENDAAL
De Grondtoon	Componistensingel 26	3906 BW	VEENENDAAL
De Grondtoon - Alex	Prins Willem Alexanderpark 600	3905 DR	VEENENDAAL
De Grondtoon - Max	Vendelseweg 30	3905 LD	VEENENDAAL
Tamim	Spiesheem 54	3907 JA	VEENENDAAL

OVERIGE GEGEVENS

STATUTAIRE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Er is statutair niets geregeld inzake de bestemming van het resultaat.

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Naam: Stichting Christelijk Primair Onderwijs voor Veenendaal en omgeving

Adres: Landjuweel 16-5, 3905 PG Veenendaal

Telefoon: 0318 519076

E-mailadres: info@cpov.nl

Internetsite: www.c pov.nl

Bestuursnummer: 41154

Contactpersoon: J.R. van Leeuwen

Telefoon: 0318 - 519076

E-mailadres: johan.vanleeuwen@cpov.nl

BRIN-nummers:

05RO	Rehobothschool
07RS	De Ceder
08BU	Ds. Van Lingenschool
08YM	De Burcht
09WB	Juliana van Stolbergschool
11WD	Het Baken II
12WK	De Schakel
13CG	Het Baken I
13HR	Het Erf
16OH	SBO De Windroos
23CW	De Grondtoon
30JP	Tamim
30XT	t Speelkwartier
23CW01	Alex

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Christelijk Primair Onderwijs voor Veenendaal en omgeving te Veenendaal.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Christelijk Primair Onderwijs voor Veenendaal en omgeving te Veenendaal.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Christelijk Primair Onderwijs voor Veenendaal en omgeving op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Christelijk Primair Onderwijs voor Veenendaal en omgeving zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
 - het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
 - het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
 - het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
 - het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening

verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 25 juni 2019
Van Ree Accountants

w.g.

J.A. van Ginkel RA MSc